YIL: 4 SAYI: 53 MAYIS 2025 AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

2980-1435

ELAZIĞ İLİMİZİN TARİHİNİ KİTAP SAYFALARINA TAŞIDIK.
EMEK BİZDEN, OKUMASI SİZ DEĞERLİ HEMŞERİLERİMİZDEN.

BORDO RESSAM

Murat Sevinç İrtibat adresi: bordoressam@gmail.com

Dağıtım:https://www.kitapaloku.com/firma/10089/bordo-ressam

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ
ÇAYDAÇIRA

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ
YIL: 4 SAYI: 53
MAYIS 2025
İLK ÇIKIŞ TARİHİ: OCAK 2021

İMTİYAZ SAHİBİ ve
GENEL YAYIN YÖNETMENİ

YÜCEL ÇAKMAK
cakmakyucel@gmail.com

İSSN: 2980-1435

KATKIDA BULUNANLAR:
EKREM KATI (ELAZIĞ)
MURAT SEVİNÇ (İSTANBUL)
GÜRKAN ÖZENSOY (İSTANBUL)
BİLAL CİVELEK (İSTANBUL)
ŞERİF AYDEMİR (İSTANBUL)
BEDRİ YÜCEL (ELAZIĞ)
OYA ORHAN (ELAZIĞ)
İLHAN KILIÇ (ALMANYA)
FATİH BAYGELDİ (KKTC)
AYLA KOÇ (SİVAS)
AHMET TAHİR ERDEM (ANKARA)
İRFAN KARABULUT (İSTANBUL)
MUSTAFA DURĞUN (ELAZIĞ)
SELİM ŞENGÜL (ELAZIĞ)

YÜCEL ÇAKMAK

MERHABA

Arkadaşımız **Ayla Koç**, Elazığlı Yazar **Mehmet Feti Ceylan** ile Sivas'ta güzel bir röportaj yaptı. Edebiyat Dünyasında **Mehmet Memdoğlu** olarak bilinen Yazarımız hâlihazırda TRT'de Yayın Denetmeni olarak görev yapmakta ve bununla birlikte Türkiye Yazarlar Birliği Ankara Şubesi ve Türkiye Gazeteciler Cemiyeti üyesidir.

Elazığlı Neyzen, Şair ve Bestekar **Doğan Sever**'in hayatını anlatan **"Bir Bestedir Hayat / Bestekâr Doğan Sever'in Anılarıyla Elazığ"** adlı eserin tanıtımı yapıldı. Hem de **"Doğan Sever'e Saygı Konseri"** ile unutulmaz bir müzik ziyafeti sunuldu. Vefa Gecesinin ayrıntılarını dergimizde okuyabilirsiniz.

Elazığ'ın tarihi ve kültürel değerleri arasında önemli bir yer tutan **Palu Kalesi**'nde arkeolojik kazı çalışmaları için hazırlıklar başladı. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından kazı izni verilen kale, 2025 yılı içerisinde yapılacak kapsamlı kazı ve temizlik çalışmalarıyla tarihî derinliğini bir kez daha ortaya koyacak. Böylelikle tarihi bir sayfa daha aralanmış olacak.

Elazığ üç önemli ismini daha yitirdi.

Divan ve Hoyratlara sesiyle hayat veren ve TRT Repertuarına çok sayıda türkü ve uzun hava kazandıran Elazığlı TRT Ankara Radyosu Sanatçısı **Zülküf Altan**, vefat etti.

Keban Gazetesi'ndeki yazıları ve yazdığı kitapları ile tanınan, Keban'ın kanaat önderlerinden şair ve yazar **Sait Bilgin** hayatını kaybetti.

Elazığ Basının değerli kalemlerinden ve spor adamlarından **Haluk Okur** hakkın rahmetine kavuştu.

Her 3 değerli isme Allah'tan rahmet dilerken, ailesine ve yakınlarına sabırlar diliyoruz.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından desteklenen **Çayda Çıra Tiyatro Festivali**, 8-12 Nisan 2025 tarihleri arasında tiyatro severlerle buluştu. Festivalde oyunlar Elazığ Merkezdeki sahnelerde ve bazı ilçelerde sahnelendi.

Elazığ'da yaşanan kültürel ve sanatsal olayları yine **Çaydaçıra Dergisi**'nde dolu dolu takip edeceksiniz.

Sağlıcakla kalınız.

PALU

Düşküne, mazluma yer veren ulu
Bir memleket var ki adı da Palu
Kralların beylerin kesişen yolu
Bir memleket var ki adı da Palu

Açar bağrını ölü ve diriye
Sıkışmışsa da bir derin vadiye
Yürür azim ile dönmez geriye
Bir memleket var ki adı da Palu

Baharı başka güzel kışı başka
Dostu sual eder insanı sıkça
Getirir gecesi şairi aşka
Bir memleket var ki adı da Palu

Gurbet çekenlerin gönlünde bir ah
Yürekler tutuşturan ahu-nigah
Tutku mu sevda mı edilmez izah
Bir memleket var ki adı da Palu

Sadık der ki deme bunlara yalan
Tanığı her şeyin elbette zaman
Hastaya şifadır dertliye derman
Bir memleket var ki adı da Palu

MEHMET SADIK ALKAN

“Okumak ayrıcalıktır yazmak ise sanattır”

“Elazığ insanı ya da Elazığ coğrafyası Anadolu’nun bir çok iline göre biraz daha edebiyata ilgilidir. Edebiyat membası diye tabir edeceğimiz, özellikleriyle ön plana çıkıyor Elazığ.”

AK: Hocam öncelikle hoş geldiniz. Hocam bizlere bu röportaj için zaman ayırdığınızdan dolayı çok teşekkür ederim. Kendinizden biraz bahseder misiniz?

MFC: İsmim Mehmet Feti CEYLAN. 1966 Elazığ Baskil Demirlibahçe (Mollasorik) köyünde doğdum. Hâlihazırda TRT’de Yayın Denetmeni olarak görev yapmaktayım. Bununla birlikte Türkiye Yazarlar Birliği Ankara Şubesi ve Türkiye Gazeteciler Cemiyeti üyesiyim.

A.K: Hocam kitaplarınızdaki Mehmet Memdoğlu müstear ismini kullanıyorsunuz. Bu ismin hikâyesi nedir?

M.F.C: Yazdığım bütün kitaplarda Mehmet Memdoğlu müstearını kullanıyoruz. Buradaki gayem, edebiyat dünyasında bu yola çıkarken, geçmiş ile gelecek arasında bir köprü olmayı planladım. Geçmiş ile gelecek arasında nasıl köprü olacağımı düşündüm. Bizim oralarda aileler, dedelerinin isimleriyle anılır. Mehmet Ali dedemin ismi ki dedem İstiklal Savaşı gazisidir. Madalyasını ve beratını verdiler amcamın oğlunda duruyor. Biraz olsun onu da bu hayata katıp hayırla yâd edeyim, hatırası kalsın diye bu mahlası kullandım.

A.K: Sizlerde kitap sevgisi, okuma alışkanlığı nasıl başladı?

M.F.C: İlkokulu köyde okuduktan sonra, ortaokul için Baskil’e gidiyorduk. Sabah yedi km gidiş, akşam yedi km dönüş; uzun mesafeydi. Bizi o dönemlerde aslında okumaya ilk kapı aralayan ağabeyimdi; lisedeydi ve o çok kitap okurdu. Ben de onu gözlemlerdim. Neden kitap okuyor diye düşünürdüm? Hiç unutmuyorum, köye gelirken bana bir kitap getirmişti. Küçücük bir kitap, çocuk ilmihaliydi. “Bunu sana hediye aldım” dediğinde çok mutlu olmuştum. Onu yolda okurken, çok değişik mecralara giderdim. Ortaokul birinci sınıftayken, Türkçe öğretmenimiz herkes kendi köyünü anlatan bir şiir yazsın demişti. Şiiri akşam yazamamıştım. Sabah köyde çıkarken yolda şiir yazdım ve Türkçe öğretmenime verdim. Şiire baktı ve “Bunu kim yazdı?” dedi. Ben yazdım deyince, “Nasıl yazdın bu yaşta?” diyerek şaşırmıştı ve çok beğenmişti. Büyük sınıfların hazırladığı gazetede şiirim yayınlanmıştı. (Maalesef sonrasında o şiiri kaybettim) Kitaba, edebiyata merakım böylelikle başlamış oldu. Aynı zamanda bizim çocukluğumuzda akşam sohbetleri oluyordu. Ben de babamla birlikte o sohbetlere gider, büyüklerimi

RÖPORTAJ: AYLA KOÇ

dinlerdim. Öyle ki sohbet toplantılarında okumalar yapılırdı. Büyüklerimiz geçmişimizden, tarihimizden hikâyeler anlatırdı. Bu sohbetlerde kitabın ve okumanın önemini fark ettim. Tarihimizi ve kültürel değerlerimizi anlatabilmek için yazmak ve okumak çok önemliydi.

A.K: Okumak ve yazmak sizin için ne ifade ediyor hocam?

M.F.C: Okumak bir ayrıcalıktır; yazmak sanattır. İnsan okuyarak hayatı öğrenebilir ama yazarak kendisini keşfedebilir. Kendisini öğrenmeden de aslında hayatı öğrenemez insan. Kendisini tanımayıp kendisini okuyamayan bir fert, topluma ne katabilir? Okumanın ayrıcalığı var çünkü neticede belli bir bilgiyle, bir donanıma sahip oluyor okuyan. Yazmak için daha ilerisi bir entelektüel birikim gerektirir. Kaleme dökülmeyen bilgi birikimi ve okudukları kendisiyle birlikte toprak olur. Okuma ayrıcalıktır, evet ama yazmak kesinlikle sanattır. Çünkü sizden sonrakilere bir köprü olma vazifesi vardır yazının. Yazmadan ne kendimizi ne de kendi toplumumuzu tanıyabiliriz?

A.K: Hocam ilk kitabınız çıktığında çevrenizin ailenizin tepkisi veya desteği nasıl oldu?

M.F.C: Şimdi ilk kitabı aslında çok farklı bir mecrada çıktı. 2011 yılında o dönem çalıştığım kurumdan TRT'ye yeni geçiş yapmıştık. O dönem bir dostumuz tarafından, bizden Türkiye'nin siyasi sorunlarına yönelik bir rapor talep edilmişti. Ben de bir önceki çalıştığım kurumun kazandırdığı birikimle bir rapor hazırladım ve bu rapor kitaplaştırıldı. Bu kitaptan dolayı acaba tepki alır mıyım diye ailem çekindi. Ben de Mehmet Memdoğlu müstear ismiyle yazdım. 2011'den sonra ki kitaplar, yine araştırma, inceleme ve derleme kitaplardı. Ama bunlardan sonraki kitap 2019'da ilk şiir kitabım, "Düşler Ülkesi" oldu. Daha sonra bunu diğer kitaplar takip etti.

A.K: Hocam Elazığ'ın size ve kaleminize etkisi nasıl oldu?

M.F.C: Şöyle ki Elazığ insanı ya da Elazığ coğrafyası Anadolu'nun bir çok iline göre biraz daha edebiyata ilgilidir. Edebiyat membası diye tabir edeceğimiz, özellikleriyle ön plana çıkıyor Elazığ. Bu neden kaynaklanır? Biraz coğrafyası, biraz havası, biraz da insanı yani. Takdir edersiniz ki bizim Türkiye toplumu duygusal ama bu duygusallığını çok farklı mecralarda farklı şekillerde dile getirebiliyor. Bizim Elazığ insanının kendisine has bir duygusal yönü vardır. Çoğu insandan farklı olarak, samimi olma yönü ön plandadır. Hüznünde, sevinmesinde, ağlamasında… Hep samimiyet vardır. Belki de bu özellikleriyle ön plana çıkmıştır Elazığ.

Edebiyat açısından da iyi bir kaynak, bu anlamda insanını besleyebiliyor yani. Anadolu'daki türkülerimiz dinlenir. Eğer Anadolu kültürünü merak eden biri varsa, bizim türkülerimizi dinlesin. Bütün Türkiye'ye ait coğrafyamızı, kültürümüzü, sevincimizi, mutluluğumuzu anlatan türküleri de bu genelde de böyledir özelde şehir açısından da. Yani dinlerken kendinizden geçersiniz, işte diğer kültürleri dinlerken yine öyle. Yani. Elazığ türkülerinin en

belirgin farkı, içeriklerinde hiç "of" kelimesi yoktur. Sevgisinde, acısında, hüzünde hep bir farklılık vardır. Bu da belki bu coğrafyanın havasına ait bir şeydir.

A.K: Hocam yazmak ilham işi mi yetenek işi mi yoksa böyle ders çalışır gibi oturup çalışarak, emek vererek yapılabilecek bir alan mı?

M.F.C: Benim görüşüm şudur, daha önce de bahsettiğim; acizane görüşüm, şiirin ana kaynağı ilhamdır. Yani bir ilham olacak. Şiirin vakti ve zamanı vardır, yazının dem'i vardır. Şiirin bir sızısı vardır ama yazının illaki bir demi vardır. İnsan sonradan şair olabilir mi? Eğer içinde bir yetenek varsa sonradan da şair olabilir. Çünkü biraz doğuştan, biraz da yetenektendir. Sonradan ortaya çıkabilir ama yazmanın öyle değil; sonradan çok iyi bir yazı ustası olabilir insan. Sohbetimize başlarken, girizgâhta şunu ifade etmiştim, insan yazarken öncelikle kendi iç âlemine bir yolculukla kendisini keşfeder. Daha sonra ailesini, çevresini kendi milletini. Kimi yazım üstatları şu cümleyi sık kullanır. "İlk şiirimi ya da ilk yazımı yırttım attım." Burada anlatılmak istenen şudur; buradaki duygu değildir, ustalıktır. İnsan yaza yaza kendi iç âlemine yolculuğu genişletebilir. Kendi insanına dokunmak isteniyorsa, o kültüre sahip çıkarak kültür köprüsü olma yolunda çok daha iyi noktalara gelerek usta bir yazıcı ve yazar olabilir.

A.K: Hocam yazı yazarken dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir?

M.F.C: Yazıda öncelikle yazının edebini düşünürüm. Bir metne içerik hazırlarken, ben kimim, nereden geldim, nereye gidiyorum sorularını sıklıkla sorarım? Yazıyı kaleme alırken, tarihini düşünür, o konunun tarihini araştırarak yazarım. Tarih bilinciyle, millet olma bilinciyle yazmaya gayret ederim. Yazıda kültürümüzün bileşenlerini düşünerek, kimseyi taşlamadan yazmaya dikkat ederim. Yazarken yargılamadan ve sorgulamadan yazmalıyız. Sorgulama yapacaksak, önce kendi kişiliğimizi sorgulayabiliriz. Toplumsal aksaklıkları nasıl çözümleyeceğimizi sorgulayabiliriz.

A.K: Hocam günümüzdeki dijitalleşme çağında, edebiyatı nasıl değerlendirirsiniz?

M.F.C: Dijital çağ, güncel hayatta ve yaşamda birçok şeyi etkilediği gibi bizim edebiyat dünyasını da etkiledi. Yani dijitalleşme bizim toplumu farklı bir mecraya götürüyor. Bunun müspet ve menfi yönleri var ki biz olumlu yönlerini dikkate almalı, olumsuz yönlerine kesinlikle karşı durmalıyız. Yani toplumumuzu, ailemizi ve çocuklarımızı dijitalleşmenin olumsuz etkilerinden uzak tutmalıyız. Dijitalleşmede her türlü bilgiye kolaylıkla ulaşılabiliyor. İnsan istediği anda istediği bilgiye ulaşabiliyor ama ulaştığı bilginin doğruluğunu sorgulamadan bunu kullanırsa hem kendisi için hem de etki ettiği çevre için bir felakete sebebiyet verebilir. Dijitalleşme ve yapay zekânın konuşulduğu bir çağdayız. Dijitalleşme ilerledikçe biz bunun aksine yazıya çok önem vermeliyiz. Çünkü dijital kültür, ülkemizi de etkileyen küresel kültür. Geçmiş ve gelecek arasında köprü olma yolunda ki hedefimizde vazgeçmemeliyiz. Dijital çağda yazmanın zamanı bitti demek yanlıştır. Hayır, aksine dijital çağda daha çok yazmalıyız. Son yıllarda kaleme alınan birçok kitap,

gençlerimizi hayalperestliğe sürüklüyor. Hayal etmek farklı bir şeydir, gerçekleşmeyecek bir hayal dünyasında yaşamak başka bir şeydir.
İnsan hayatında ölçü yoksa ki ölçüsüz hayat, esarettir. Yazımda da bir ölçü yoksa geleceğimize köprü olmak yerine, köprüleri yıkmış oluruz. Biz, bize ait değerlerimizi yazıyla ve edebiyat ile sağlıklı şekilde aktaramazsak, sağlıksız bir nesil oluşacaktır. Günümüzde yazmaktan kaçan, yazmaktan imtina eden bir kuşak var maalesef.

A.K: Hocam yazar olarak sizin için şiir mi hikâye mi kıymetli?

M.F.C: Değerli ve kıymetli olan insandır. Yani insana ulaşmanın yolu şiirse şiir olur, hikâye ise hikâye. Yeteneği veren de Allah'tır. Bu yüzden o şiirleri yazan biz değiliz. Şiir ya da hikâye, bizden çıktıktan sonra da bize ait değildir; artık o topluma aittir. Öyküyü daha çok tercih ediyorum. Öykülerde sekiz yaşındaki bir evladımız da yirmi yaşındaki gencimiz de altmış yaşındaki bir vatandaşımız da kendisini bulabilir; bulabilmeli. Zor olanı tercih ettik; kurgusal öyküler yazmaktan ziyade, Anadolu'nun farklı coğrafyalarından yaşanmış gerçek hayat hikâyelerini kaleme alıyorum. Sebep ve sonuç ilişkilerini sorgulamalı okuyan. Yani okuyucu öyküde sebep ve sonuç ilişkileri sorgulayarak bir noktaya gelebilmeli, okuyucuda zihin fırtınası oluşturmak hedeflenmeli. Şiirlerde de böyle, denemelerde de.

A.K: Hocam genç yazarlara tavsiyeleriniz nelerdir?

M.F.C: Genç kardeşlerimiz yazmaktan vazgeçmesin. Ama lütfen yazarken, neyi ne için yazdıklarını hep sorgulasınlar. Çünkü bizim bu kadar geniş ve zengin bir medeniyetimiz ve kültürel zenginliğimiz var. Kendi zenginliklerimizden vazgeçmesinler. Bizi var eden değerleri, bizden sonraki nesillere aktarmayı düşünerek yazsınlar. Bir yazıda hakkaniyet ve ölçü yoksa o yazı anlamsızdır; buna dikkat ederek yazsınlar.

A.K: Hocam şu an bir kitap çalışmanız var mı?

M.F.C: Osmanlı Türkçesi'nden latinize ettiğimiz kitaplar var. Nasip şiir mi deneme mi öyküye mü onu bilemiyorum? Bunları dile getirme imkânı verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

A.K: Hocam bu güzel sohbet için çok teşekkür ederiz.

Palu Kalesi'nde Arkeolojik Kazılar İçin Geri Sayım Başladı.

Tarih gün yüzüne çıkacak

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ'ın tarihi ve kültürel değerleri arasında önemli bir yer tutan Palu Kalesi'nde arkeolojik kazı çalışmaları için hazırlıklar başladı. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından kazı izni verilen kale, 2025 yılı içerisinde yapılacak kapsamlı kazı ve temizlik çalışmalarıyla tarihî derinliğini bir kez daha ortaya koyacak.

Palu Kaymakamı Hulusi Teke, Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Elazığ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi yetkilileri ve akademisyenlerle birlikte kalede incelemelerde bulundu. İnceleme sırasında kazı çalışmaları hakkında bilgi alan Kaymakam Teke, Palu Kalesi'nin sadece tarihî bir yapı değil, aynı zamanda bölgenin turizm potansiyelini taşıyan önemli bir destinasyon olduğunu belirten Hulusi Teke, "Palu Kalesi'nin geçmişine ışık tutacak bu kazılar, yalnızca bilimsel açıdan değil, turistik açıdan da büyük önem arz ediyor. Kalede ortaya çıkarılacak yeni yapılar ve buluntular, ziyaretçi sayısını artıracak ve Palu'nun kültürel mirasını daha görünür kılacak." dedi.

Kazılar Mayıs Ortasında Başlayacak

Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamada, Palu Kalesi'nde yapılacak kazıların
2025 yılı Mayıs ayı ortalarında başlamasının planlandığı bildirildi. Çalışmalar, mevzuat hükümleri çerçevesinde, Elazığ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi başkanlığında ve alanında uzman akademisyenlerin bilimsel sorumluluğunda gerçekleştirilecek.

Palu Kalesi'nin Tarihî Derinliği

Urartu Kralı Menuas tarafından yaptırılan ve yaklaşık 3 bin yıllık geçmişe sahip olan Palu Kalesi, Elazığ'ın Palu ilçesinde, kaya üzerine inşa edilmiş tarihî bir yapıdır. Güneyi ve güneydoğusu Murat Nehri ile çevrili olan kalenin kuzey ve batı kısımları sarp kayalıklardan oluşur; bu doğal yapı kaleyi tarih boyunca savunması zor bir nokta haline getirmiştir.
Kale içerisinde Urartu Dönemi'ne ait çivi yazısıyla yazılmış Urartu Yazıtı, kaya tünelleri, kaya mezarları, tapınaklar, nişler, su sarnıçları ve kaya merdivenleri gibi birçok arkeolojik unsur bulunmaktadır.
Ayrıca, Artuklu, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine ait saray kalıntıları, askeri yapılar ve kale surları da kalenin tarihî çeşitliliğini gözler önüne seriyor.

Elazığ Turizmi İçin Büyük Potansiyel

Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü tarafından, yapılan açıklamada Palu'nun tarihî ve kültürel zenginliğinin Elazığ turizmi

açısından büyük potansiyel taşıdığını vurguladı. Açıklamada, yapılacak kazıların yalnızca Palu'nun değil, tüm bölgenin tanıtımına katkı sağlayacağı, kültürel mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması bakımından da son derece önemli olduğu ifade edildi.

Palu'nun Turistik Önemi

Tarihî yapıları, doğal güzellikleri ve kültürel zenginliğiyle Palu, bölge turizmi için büyük bir değer taşımaktadır. Palu Kalesi'nin yanı sıra Murat Nehri kenarındaki doğal alanlar, geleneksel yerleşim dokusu ve bölge halkının kültürel birikimi, ilçeyi yıl boyunca birçok yerli ve yabancı turistin ziyaret ettiği bir merkez haline getirmiştir.

2025 yılında başlayacak kazıların, Palu'nun hem tarihî mirasını gün yüzüne çıkaracağı hem de turizm potansiyelini artıracağı öngörülüyor.

İSTANBUL VE ELAZIĞ DEPREMİ-HARPUT EVLERİ

Öncelikle NİSAN 2025 tarihinde 6.2 şiddetli İSTANBUL Depremi ve 27.04.2025 4.9 şiddetli ELAZIĞ Depremi için her iki ilimize ve de bütün ülkemize büyük geçmiş olsun dileklerimi iletiyor ve ALLAH beterinden korusun dileklerimi de iletiyorum. Mesela metropol bir ilimiz olması sebebiyle İstanbul'u ele alalım.

İSTANBULLULAR DEPREMDE EVLERİNDE NE YAPACAKLARINI BİLİYORLAR MI?
İSTANBUL'DA HALK HANGİ TOPLANMA ALANLARINA NASIL ULAŞACAĞINI BİLİYOR MU?
İSTANBUL'DA GENEL DEPREM TATBİKATI YAPILMALI.
DEPREMİN HASARI, HALKIN TATBİKATLARLA EĞİTİLMESİ İLE AZALABİLİR.

GÜRKAN ÖZENSOY

İstanbul'da halka yönelik genel bir afet tatbikatı yapılmadığı için olası bir depremde, büyük kaoslar ve panikler yaşanacaktır.
Depremden kaçanların araçlarını kullanmaya koşmaları yerine, toplanma alanlarına gitmesi gerekiyor. Bu sağlanmadığı taktirde, acil ulaşım yolları kapanacak enkaz altındaki yaralılara ulaşmak mümkün olmayacaktır.
Başta ilçelerde olmak üzere toplanma alanlarına nasıl gidileceği, o alanlarda nasıl davranılacağı, toplanma alan sorumlularının iletişim bilgilerinin paylaşılması da büyük önem taşıyor.
İstanbul'da bir iş günü deprem tatbikat günü olarak ilan edilmeli ve o gün "DEPREM TATBİKAT GÜNÜ" olarak HER AY TEKRARLANMALIDIR. Tatbikat sonrası depremle ilgili filmler seyredilmeli, konuşmalar yapılmalı, broşürler dağıtılmalıdır. Toplumun deprem farkındalığı için bu tatbikatlar çok elzemdir. 1999'da yaşanan kaosun tekrar etmemesi için bugünden kollar sıvanmalıdır.
İstanbul toplum tabanlı afet yönetimine hazır olmalıdır.
Devlet ve kurumlarının 16 milyon nüfuslu ve 300 bin riskli binası bulunan bir kentin afetini yönetmesi kentdaşların afet bilinci ile mümkün olabilir.
Cumhurbaşkanı'nın İstanbul'da tüm sivil toplum kuruluşları, sanayi ve ticaret odaları, yerel yönetimler ile bu seferberliği başlatması gerekiyor.
Kıyameti beklemek yerine, seferberliği başlatmamız gerekiyor.
Japonya'da her ailede 3 gün idare edebilecek bir deprem çantası Devlet tarafından halka sağlanmaktadır. İstanbul'da da bu temin edilmelidir.
Diğer yandan depremlerde ilk 3 günde yapılacak müdahale yaralılara ulaşmak açısından en önemli zaman periyotudur. İlk Müdahale Ekiplerinin (İME) enkazlara teçhizatları ile süratle ulaşması, olası can kayıplarının asgariye indirilmesi için en çok önem verilen ekipler olarak kabul edilir.
Ülkemizde bunu yapabilecek ne kadar İME eğitimli uzman var? İlk müdahale sonrası kentsel arama kurtarma konusunda ne kadar uzmanımız var. Bu eksikliklerimizin süratle giderilmesi gerekiyor.
Depremde her binaya koruma, kurtarma, ilk yardım ve söndürme ile lojistik konularında uzmanlardan oluşan 12 kişilik İME (İLK MÜDAHALE EKİBİ) ve ilk 3 günden sonra devreye girecek arama kurtarma ekiplerinin de 59 kişiden oluşması gerekiyor.
AFAD kaynaklarından elde ettiğimiz bilgiler Türkiye'de 5 günlük eğitim almış 1,5 milyon gönüllü olduğunu öğreniyoruz. Ancak akredite olmuş (kentsel arama kurtarma eğitimleri almış) ne kadar kişi ve kuruluş olduğunu göremiyoruz.

HARPUT EVLERİ
KAYALAR ÜSTÜNDE BİR ŞEHİR HARPUT

Harput orta çağ şehridir. Kayalık yerde kurulmuştur. Kış şehridir. Hayat şartları çetindir. Yüksek rakımda kurulmuş olmasından dolayıdır ki şehir hep kuzey, güney hava akımlarına maruzdur. Arazi eğimlidir. Yerleşim alanı sınırlıdır.

Bu olumsuzluklara rağmen Harputlu tüm zorluklara dayanmış, Harput'u bırakmamıştır. Harputlu bu toprakları 21. yüzyılın başlarına kadar korumuş ve hayatını idame etmiştir. Harput'a gelenler, Harput'u görenler; bu şehre hayran kalmıştır. Çünkü Harputlular yerleşim yeri sınırlı, eğimli bu topraklara öyle evler kurmuşlar ki, Dar sokakları olan ve kat kat boncuk taneleri gibi sıraya dizilen, göğe yükselen evleriyle bu büyüleyici şehir, gezenleri hayretler içinde bırakmıştır. Harput evlerini coğrafya şekillendirmiştir. Evler genellikle ucuz yapı malzemesi olan kerpiçten, pencere ve kapı kenarları yontma kireç taşından yapılmıştır. Sınırlıda olsa tamamen Taş örgülü duvarları olan evlerde vardır. Bu taş duvar örgülü evler genellikle dere taşlarından yapılmıştır. Evlerin taşıyıcı görevi gören merkez duvarlarında mukavemeti sağlamak ve estetik bir görünüm sağlamak amacıyla yine yontma taş kullanılmıştır. Bu yontma taşlar duvarın mukavemetini arttırmak yanında, duvarın gönye ve istikametinin belirlenmesinde de en önemli unsurdur. Bu yontma taşların bazıları üzülerek belirtmeliyim ki Harput'da ki tarihi mekânlardan sökülerek kullanıldığı da olmuştur. Çünkü taş ve ahşap yapı malzemesi olarak pahalı gereçlerdir.

Harput evlerin de temeller, arazinin eğimine göre oluşmuştur. Çünkü kayaları kazmak mümkün olmadığından temeller adeta arazinin eğimine göre kot kazanmak amacıyla örülmüş ve bu kısımlarda oluşan odalar kiler veya ahır olarak kullanılmıştır. Temellerde kireç, alçı ağırlıklı harç kullanılmıştır. Temeller de genellikle büyük taşlar kullanılmış, bu taşlar aynı zamanda binanın su basmanın teşkil etmiştir. Bina duvarlarında ise dere taşlarına ağırlık verilmiştir. Harput da ahşabın ve taş işçiliğinin yanı sıra nakliyenin zor olması da evlerin şekillenmesinde büyük bir unsurdur.

Harput evlerinde büyük açıklıkları geçmede genellikle kemer sistemi uygulanmıştır. Bu sistem temellerde taş kemer ki bu kiler, ahır ve depo oluşturacak alanı sağlamıştır. Evlerin zemininde yapılan bu taş kemerler büyük açıklıkları geçmede avantaj sağladığı gibi duvarların mukavemetini arttırmıştır. Evlerin yaşamsal bölümlerinde açıklıkları geçmede ise ahşaptan kemerler yapılmıştır ki yine bu uygulama büyük açıklıkları dikme yaparak geçme yoluna gitmeden estetik olarak açıklıkları geçmeyi sağlamıştır. Ayrıca ahşap kemerlerin

yapılmasıyla da taşın ağırlığından kurtularak üst katlarda daha hafif bir uygulanma yapılmış, dikme gibi kötü görüntüye neden olan uygulamadan kaçınılmıştır. Harput evlerinde özellikle bu tekniğe evin üst katlarında ve ara duvarlarına rastlamak mümkündür. Harput evlerinde özellikle iç duvar uygulamalarında kalınlığı 15-20cm bulan kalınlıklarda iskeleti tamamen ahşap olan ve üzeri sıva yapılarak duvar görünümü verilen bir teknikle yapılan ve taşıyıcı özelliği sınırlı olan duvar uygulamalarına rastlarız. Bu teknik yine yaşamsal bölümlerde temele gelecek yükü azaltmak, depreme karşı hafif daha esnek bir yapı oluşturmak, yerden kazanmak ve en önemlisi de bina içerisinde tasarımda ise özgürlüğün artmasına neden olmuştur.

Harput Evlerinde temellerde tonozların da kullanıldığı görülse de bu teknik çok kullanılmamıştır. Yapım tekniğinin zor olması ve maliyetin fazla olmasından olsa gerek tonoz

uygulaması yerine genelde kemer sistem tercih edilmiştir. Harput evlerinde duvarlarda bütünlüğü sağlamak ve herhangi bir deprem anında evin duvarlarının birlikte bir bütün olarak hareket etmesini sağlamak amacıyla evde ahşap hatıllar kullanılmıştır. Yatay güçlere karşı getirilen bu çözüm aynı zamanda kapı, pencerenin yanı sıra, gömme dolap gibi Harput evinin yapısal olarak vazgeçilmez unsurlarından olan boşlukların duvar içerisinde oluşturulmasında yardımcı olmuştur. Harput da ahşap pahalı bir malzeme olduğundan ve kış şehri olan Harput ahşabı korumanın zor olmasından dolayı da evlerin cephelerinde sınırlı kullanılmıştır. Gerçi ahşabın mukavemetini suya neme karşı arttırmak için katran, vernik ve çeşitli yağ türevi koruyucular kullanılmışsa da çok tercih edilmemiştir. Harput evlerinde zeminde ve tavandaki ahşap kullanımı ve aralarda ısı yalıtımı sağlamak amacıyla dal, yaprak, sap malzemeler kullanılmıştır. Bu teknik Harputlu'nun coğrafyaya karşı mevcut eldeki imkanları nasıl kullandığını anlamada güzel bir örnektir.

Harput evleri sadedir. Fakat evlerde selamlık odalar genelde her ev sahibinim imkanları dahilinde özenle yapılmıştır. Evlerde tavan, taban ilişkisine özen gösterilerek kat yüksekliği arttırılarak tavanda çeşitli işlemeler, bezemeler yapılmıştır. Harput evlerinde geleneksel Türk mimarisinden esintiler olmasına karşın evin biçimlenmesinde coğrafyanın yani arazinin imkanları dahilinde kendine has tasarımlar yapılabilmiş ve buna göre çözümler üretilebilmiştir. Ev pencereleri boyut olarak oldukça küçüktür. Bu sayede uzun kış gecelerinde evde ısının korunması sağlanmıştır. Kışlık odalara da, pencereler daha küçüktür. Evlerin dışa açık olan odaları misafirlerinde ağırlandığı selamlık odalardır. Bu odaların sokak ev arasındaki bağında kurulduğu odalardır. İşte bu yüzden binanın sokağa manzaraya hakim yerine yapılan bu odalar genellikle şahnişinli yanı çıkmalıdır. Bu çıkmalar Harput evinin dışarı ile ilişkisini arttırmak istercesine hem pencere sayısı hem de pencere ebadı olarak daha büyüktür. Dışa dönük bu pencerelerde ise evin kutsallığına ve mahremiyetini korumak amacıyla genelde pencerelere panjur ya da kafes yapılmıştır. Çıkmalarında ahşap kullanılan evlerde genellikle panjur kullanılmıştır. Evin ısınmasında ise ocak, kürsü, mangal gibi yöntemler kullanılmıştır. Bazı evlerde ise ısınma için tandır kullanılmıştır. Evler damlıdır. Damların yapımında Harput da bulunan kil, silt yoğunluğu fazla olan bir toprak kullanılmıştır. Bu killi toprak Harput'un bağ ve bahçeliklerinde getiriliyordu. Bu topraklardan her sonbaharı

damlar ve duvarlar sıvanarak bakım yapılmıştır. Böylelikle damların suya karşı yalıtımı yapılmıştır.
Damlar Harput evinde olmasa olmaz alanlardır. Bu alanlar genelde komşu damlardan özel olarak korunmuştur. Bu damlar Harputlunun yazın uyuduğu, kışlık erzaklarını yanı kurutmaları yaptığı alanlardır. Harput da coğrafik şartlar nedeniyle beslenmenin ve

barınmanın nasıl şekillendiğinin en güzel örneği Harput evleridir. Tarıma uygun olmayan Harput, mezrada, Göllübağ ve Selvi bahçeleri gibi tarıma daha uygun olan alanlarda ürettiği sebze ve meyveleri kurutma yöntemiyle saklayabilmiştir. Harput mutfağının şekillenmesinde de coğrafya ve iklim belirleyici etkendir. Etlerin kavurma yöntemiyle tuzlanarak saklanması, tandır ekmeğinin ekmek iskelelerinde saklanması, orcik, tutunu, yoğurdun kurutularak kurut yapılması ve kışın sulandırarak ayran yapılması, domatesin, biberin, maydanozun, patlıcanın meyvelerin kurutularak gah yapılması ve buna benzer tüm gıdaların kurutulmasının nedeni de iklim ve coğrafyadır. Bu kültür Elazığ'da kışın meyve sebzenin bol olduğu günümüzde bile hala kurutmalıklar yapılarak kışa hazırlıklar sürmektedir. Bu Elazığlıların damak zevkidir. Bu kültürün halen sürmesi ve Elazığlıların kurutmalarını, reçel ve salçalarını güneşte kurutarak yapmalarının nedeni de işte bu damak zevkidir. Harput evleri her açıdan incelenmeye değecek bir yapı arz etmektedir. Evin boyutlandırmasında ve iç tasarımındaki çözümlemeler dikkat çekicidir. Harput'un ihyası hala mümkündür. Elazığlılar bunu başarabilir. Harput a çıktığımızda Harput'u yeniden imar ederek yaşatma umudu, yaşama umudumuz her olumsuzluğa rağmen sürüyor. Doğru restorasyonlarla Harput da ki tarihi dokunun önünün açılmasını sağlayalım. Harput evlerini çok ama çok kısa anlatmaya çalıştım. Ev içlerini, gusülhaneleri, tandır başlarını, haremlik, selamlık avluları da. İleriki sayılarda imkân verilirse anlatmak isterim. Özelikle Elazığ evlerini de anlatmak isterim.
HARPUT ölmesin koruyalım ki ELAZIĞ'a ışık saçmaya yol göstermeye devam etsin.
Saygılarımla

REKLAMLARINIZ İÇİN
0553 253 30 90 ARAYINIZ...

Elazığ Müziği bir değerini daha yitirdi…

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığlı TRT Ankara Radyosu Sanatçısı Zülküf Altan, Ankara'da vefat etti.

Divan ve Hoyratlara sesiyle hayat veren ve TRT Repertuarına çok sayıda türkü ve uzun hava kazandıran Merhum Altan, Yarın Ankara'da toprağa verilecek.

Zülküf Altan 1950 yılında Elazığ'da dünyaya gelmiş ve Diyarbakır- Elazığ türküleriyle büyüyerek bugün belki de, Şark Bülbülü diye anılan Diyarbakırlı Celal Güzelses'in, Elazığlı Enver Demirbağ'ın ardında bıraktığı en önemli ustalardan birisi olmuştur, tıpkı âşık geleneğindeki gibi usta-çırak geleneğini hala daha yaşatır.

1950 Yılında Elazığ'ın Maden ilçesinde doğdu. İlkokul, Ortaokul ve Liseyi Maden'de okudu. Küçük yaşlarında halk müziğine olan ilgisiyle ve sesinin güzelliğiyle yakın arkadaşlarının ilgisini çekiyordu. Ancak kendini göstermeye, öne çıkmaya hevesi olmayan, önem vermeyen bir yapısı vardı. Bu yüzden Lise yıllarına kadar herhangi bir törende türkü söylemedi. Sahneye ilk adımını da lise öğrencisiyken attı. 1967 Yılında babasının ölümüyle zorunlu olarak öğrenimini yarıda bıraktı ve Maden Bakır Fabrikasında çalışmaya başladı.

1970 Yılında askere giderek vatanî görevini yaptı. Tezkere aldıktan sonra yine memleketine dönerek fabrikada çalışmaya başladı. Bu kez kalifiye eleman olarak Laboratuar bölümünde görevlendirildi.

Ancak müziğe olan ilgisi artarak sürüyordu. 1973 Yılında Mahinur Plâk şirketine iki tane 45'lik plâk yaptı. 1974 Yılında memleketinden ayrılarak İzmit'e yerleşti. Bir yıl sonra İzmit PTT kurumuna memur olarak girdi. Bu dönemde müzikle ilgili çalışmalara daha çok

yoğunlaştı. Birçok konserde solist olarak yer aldı. 1976 Yılında İstanbul Radyosunun açtığı bir sınavdan sonra bölge sanatçısı olarak program yapmaya başladı.

Bu dönemde kendi yöresinin türküleri ağırlıkta olmak üzere 3 kaset yaptı. 1985 Yılında TRT Erzurum Radyosu'nun açtığı sınavı kazanarak "Yetişmiş Sanatçı" olarak kadro aldı ve 6 yıl Erzurum Radyosu'nda görev yaptı. 1991 Yılında Ankara Radyosu'na atandı. Bu arada 4. Kasetini yaptı. Güneydoğu Anadolu'nun (özellikle Elazığ, Diyarbakır) çok zor icra edilen Divan ve Hoyratlarını başarıyla seslendiren Altan, derleme çalışmalarıyla da TRT Repertuarına çok sayıda türkü ve uzun hava kazandırdı.
Sanatçı, TRT Ankara Radyosu Yurttan Sesler Topluluğu'ndaki görevinden 2014 yılında emekli oldu.
Yaşamını Ankara'da sürdüren Zülküf ALTAN evli olup bir çocuk babasıdır. Uzun süre rahatsız olan Altan, 16 Nisan 2025 yılında vefat etti.
Elazığ ve Diyarbakır yörelerinin türkülerini derleyip okuyan Zülküf Altan, bir röportajında neden bu yöreler okuduğu hakkında şu açıklamada bulunmuştu: "Babam öldükten sonra onun okuduğu türkülerin Diyarbakır ve Elazığ türküleri olduğunu öğrendim. Diyarbakır'da Celal Güzelses'in plaklarıyla büyüdüm. Elazığ'da da Enver Demirbağ, Paşa Demirbağ, Hafız Osmaneli... Bunlarla büyüdük biz. Bu insanların müziklerini icra etmek oldukça zordur, ben iyice ağırlık verdim. İlk zamanlar amatör olarak yapıyordum, daha sonra profesyonel olarak devam ettim.

Elazığ'da Elazığ okuyup, Elazığlıya sevdirmek çok zordur, çünkü Elazığ'da mahalli sanatçı çoktur; Lokman Tasalı, Enver Demirbağ, Paşa Demirbağ, Kemal Yeniceli, Demirci Sıtkı sayamayacağım daha çok isim var. Dolayısıyla Elazığ'da bir mahalli ağzı var, o mahalli ağızdan çıkıp profesyonel ağıza geçiş yaptım. Ustalarımızın ağzıyla bu türküler Elazığ'da okunmuş, sadece Elâzığ'da kalmış.
Biz bu türküleri Ankara Radyosuna taşıdığımız zaman kimse dinlemedi, fakat o ağzı düzeltip daha profesyonel bir ağızla okuduğumuz zaman dinlenmeye başladı, "Yara Bende" çok eski bir eser ama benle birlikte meşhur oldu. Bunun dışında Diyarbakır'da tek ölçü Celal Güzelses'tir, dolayısıyla Diyarbakır eserlerini okumak ve sevdirmek kolaydır.
Elazığ okumak gerçekten zordur, Elazığ ayrı bir özelliğe sahip. Herkes kendi yöresinin ustadır. Ben şimdi kalkıp Karadeniz'i nasıl okuyayım? Şivem gitmez, tavrım yok. Profesyonel sanatçılık yetersiz kalır, notayı alıp okusan bile eksik kalır. O yüzden her müzisyen önce mahalli ağzında ustalaşmalıdır, daha sonra profesyonel anlamda kendini geliştirmelidir. Mahalli ağızda ustalaşmayan hiçbir halk müzisyeni, profesyonel olamaz. Tabi Türk müziğinin çeşitli makamları farklı isimlerle Harput musikisinde de vardır, divanlar, müstezatlar, hoyratlar…"

Elazığ'da Tiyatro Festivali

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Eğitimde Kaliteyi Geliştirme Derneği tarafından organize edilen ve Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından desteklenen Çayda Çıra Tiyatro Festivali, 8-12 Nisan 2025 tarihleri arasında tiyatro severlerle buluştu. Festivalde oyunlar Elazığ Merkezdeki sahnelerde ve bazı ilçelerde sahnelendi.

Etkinlik, Elazığ Belediyesi ve Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'nün katkılarıyla zenginleştirilirken; tiyatro gösterimlerinden söyleşilere, atölye çalışmalarından şehir turlarına kadar geniş bir yelpazede kültürel bir deneyim sundu.

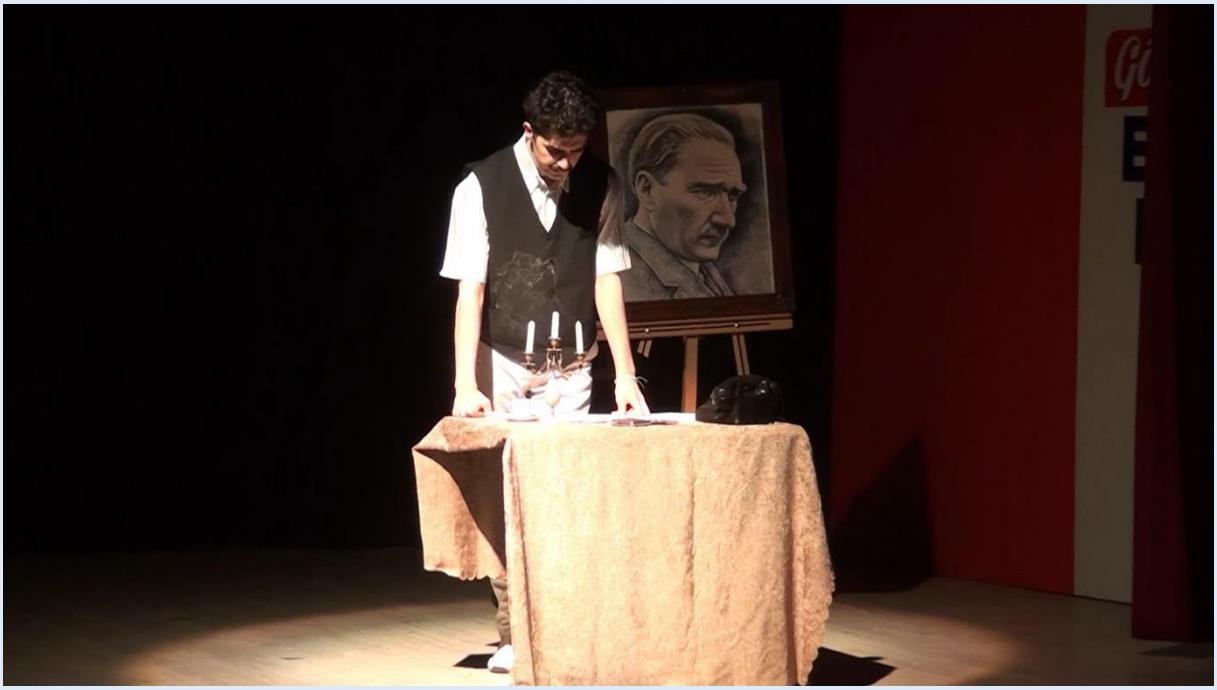

Festival kortej yürüyüşüyle başladı

Festival Programı kapsamında 08 Nisan Salı günü kortej yürüyüşü yapıldı.

Festivalin açılış gününde, tiyatro oyuncuları Osmanlı'dan Cumhuriyet dönemine uzanan tarihî şahsiyetlerin kostümleriyle Gazi Caddesi'nden Öğretmenevi önüne kadar yürüdü. Renkli görüntülere sahne olan kortej, vatandaşlardan büyük ilgi gördü.

Festivalin ilk gününde sokak tiyatrosunun yanı sıra ilk akşamında ise, "Güz" adlı tiyatro oyunu, Elazığ Belediyesi Ahmet Tevfik Ozan Kültür ve Kongre Merkezi'nde sanatseverlerle buluştu. Etkinlik, izleyicilerden tam not aldı.

9 Nisan Çarşamba günü “Ben Nazım Hikmet” adlı oyun ile Keban’da, çocuklar için "Şirinler" adlı tiyatro oyunu sahnelendi. Yazar ve Yönetmenliğini Mahmut Yıldırım’ın üstlendiği “Ben Nazım Hikmet” adlı oyunda Türk Şairi Nazım Hikmet’i ise oyuncu Mert Turgut Toprak oynadı.

10 Nisan Perşembe günü “Davetsiz Misafir”, 11 Nisan Cuma günü “Hallaç-ı Mansur” ve 12 Nisan Cumartesi günü “Sam ve Julia” adlı oyun ve akşam düzenlenen gala ile sona erdi.

Çaydaçıra Tiyatro Festivali, sadece şehir merkeziyle sınırlı kalmadı; Palu ve Keban ilçelerinde de tiyatro coşkusu yaşandı. Bu ilçelerde düzenlenen çocuk oyunları, halk tarafından yoğun ilgiyle takip edildi. Ayrıca, düzenlenen turistik geziler de festivalin kültürel etkileşimini artırdı. Festivalin tüm gösterimleri halka ücretsiz olarak sunuldu ve Elazığ halkı, salonları doldurarak sanata olan ilgisini bir kez daha gösterdi. Şehir merkezindeki etkinlikler kadar, Palu ve Keban’daki gösterimler de büyük beğeni topladı.

Yönetmenler, Öğrencilerle Söyleşide Buluştu

Çaydaçıra Tiyatro Festivali kapsamında Elazığlı Tiyatro Yönetmenleri Rıdvan Dağlar ve Milad Erdoğmuş Güzel Sanatlar Lisesi’nde tiyatro sanatı üzerine söyleşi gerçekleştirdi. Yönetmenler Rıdvan Dağlar ve Milad Erdoğmuş, öğrencilerle tecrübelerini paylaşarak tavsiyelerde bulundu.

Gala gecesiyle sona erdi

Festivalin gala gecesinde, Yukarışehir Tiyatrosu, Almila Tiyatro Atölyesi, Alâ Sanat Merkezi ve Sema Çiftçi Çocuk Tiyatrosu ekiplerinin katılımıyla bir ödül ve plaket töreni düzenlendi. Katılımcı gruplara onur ödülleri takdim edilirken, etkinliğe katkı sağlayan sanatçılara katılım belgeleri ve teşekkür plaketi verildi.

“Kültürel yaşama katkı sunmuştur”

Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü tarafından festivalin sonunda yapılan açıklamada şu ifadelere yer verildi: “Elazığ, köklü tarihi ve kültürel zenginliğiyle sanata her zaman açık bir şehir olmuştur. Çaydaçıra Tiyatro Festivali, şehrimizin kültürel yaşamına önemli bir katkı sağlamıştır. Festivalin düzenlenmesinde Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın maddi desteği ile Elazığ Belediyesi’nin katkıları büyük bir önem taşımaktadır. Hem merkezi hem de yerel desteğin sağlanması, şehrin sanatsal zenginliğine önemli katkılar sunmuştur. Kültürel ve sanatsal faaliyetlerin desteklenmesi ve yaygınlaştırılması adına bu tür etkinliklere katkı sunmaya devam edeceğiz.” denildi.

YEŞİLÇAM FİLM MÜZİKLERİ KONSERİ

Yer Elazığ Belediyesi Bünyamin Eroğlu Kültür Merkezi. En renkli, siyah beyaz gece. Niye siyah beyaz gece? Bizi geçmişin derinliklerine götüren 1970'li 80'li yıllara genel de siyah beyaz filmlere ait Yeşilçam filmlerinin müzikleri. Türk sinemasına iz vurmuş filmlerin, sinevizyon gösterisi ve bu filmlere ait şarkılarla yaşatılan renkli bir gece olduğu için. Ama ne şarkılar say say bitmez, Elveda Meyhaneci, İntizar, Samanyolu, Mavi Boncuk, Fesuphanallah, Beyoğlu'nda gezersin, Kıskanırım, Yıldızların Altında…

Bunlar aklımda kalanlar. Çoğu şarkılara mırıldanarak eşlik edip, alkış çalıp duygulanarak, sinevizyon gösterisinde de o dönemin efsane Yeşilçam sanatçılarını izleyerek maziyi gözlerim de canlandırdım. Emel Sayın, Tarık Akan, Adile Naşit, Kemal Sunal, Gülşen Bubikoğlu, Hülya Koçyiğit, Kadir İnanır, Filiz Akın, Ayhan Işık.

BEDRİ YÜCEL

Yeşilçam'ın efsane oyuncularına ait filmlerden kareler. İzledikçe daldım gittim. Aklıma pikaplar, plaklar, eski arabalar ve o dönemki arabalar da bulunan pikaplarda çalınan şarkılar, radyolar geldi. Aşk, komedi macera, filmleri. Yeri geldi güldüm, yeri geldi gözlerim doldu.

40-50 sene öncesine adeta ışınlandım. Hem hazırlanan güzel programı izleyip artist oldum, hem de sanatçılarla şarkıcı oldum. 'Beyoğlu'nda Gezersin' şarkısını söyleyen erkek sanatçının başında ki kırmızı fes düşünce aklıma Kemal Sunal'ın 'fes başıma, fes başım da' esprisi de geldi. Kanun çalan sanatçının çalarken adeta kendinden geçip kendini iyice olaya kaptırması, kadın sanatçıların kıyafetleriyle eski dönemleri hatırlatması da gecenin renkli anlarıydı.

Geceye büyük bir ilgi de vardı. Şehrin sosyal hayatına siyah beyaz sinema dönemine ait şarkılarla katılan hareketliliğe Elazığ Belediyesi Bünyamin Eroğlu Kültür Merkezi'nde şahitlik ettim. Şahitlik ederken çok ince bir noktayı da yakaladığımı anlatmadan geçmeyeyim. Aylar önce Ahmet Tevfik Yücesu'nun düzenlediği Fırat Üniversitesi Harput Müziği korosunun konserine gitmiştim ve sahnede ki kadronun 23 kişi olduğunu görmüştüm. Yeşilçam film müzikleri korosunun da 23 kişiden oluştuğunu gördüm. Bu ince detay artık tesadüf mü oldu bilemim ama çok güzel denk geldi. 23 plakamız her yere yansımış. Emeği geçenlere başta Kültür Müdürümüz Mehmet Karaaslan'a, Koro şefi Tuna Bozkurt'a, Sanatçılarımıza ve izlemeye gelen seyircilerimize teşekkür ederiz.

Ölbe Vadisi keşfedilmeyi bekliyor

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ'da Turizm Haftası etkinlikleri kapsamında, Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü tarafından organize edilen doğa yürüyüşü etkinliği yoğun bir katılımla gerçekleştirildi. 20 Nisan Pazar günü düzenlenen etkinlikte katılımcılar, Harput'a yaklaşık 5 kilometre uzaklıkta bulunan Ölbe Vadisi'nde doğayla iç içe keyifli bir gün geçirdi.

Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü ile Elazığ Doğa Sporları Spor Kulübü iş birliğinde düzenlenen yürüyüşe, İl Müdürlüğü çalışanları, turizm uzmanları, kulüp üyeleri, öğrenciler ve çok sayıda doğasever katıldı.

Yaklaşık 4 kilometrelik parkurda gerçekleştirilen yürüyüş, Göllübağ Köyü'nden başlayarak Oymaağaç Köyü'nde sona erdi. Trekking ve dağcılık disiplin kurallarına uygun şekilde yapılan etkinlik boyunca katılımcılar doğanın sunduğu eşsiz manzaralar eşliğinde yürüyüşlerini tamamladı.

Etkinlikte çevre duyarlılığı ön plana çıkarılırken, "Doğaya bırakacağımız tek şey ayak izlerimizdir" mesajı vurgulandı.

Ölbe Vadisi ve Deve Mağarası İlgi Odağı Oldu

Harput'a yaklaşık 5 kilometre mesafede yer alan Ölbe Vadisi, hem doğal güzellikleri hem de tarihi dokusuyla doğaseverlerin ilgisini çekiyor. Vadide yer alan Deve Mağarası'nın geçmişte

kervanların konakladığı bir alan olduğu bilinirken, bugün ise etkileyici manzarasıyla ziyaretçileri büyülüyor.

Zengin bitki örtüsü ve yaban hayatıyla dikkat çeken vadi, trekking, fotoğrafçılık ve doğa yürüyüşü için uygun bir ortam sunuyor. Bölge, Elazığ'ın önemli doğal mirasları arasında yer alıyor.

Ulaşım Kolaylığı

Harput'tan Göllübağ Köyü'ne araçla yaklaşık 5 kilometrelik mesafede rota başlangıcına ulaşmak mümkün. Bu sayede doğaseverler yürüyüş alanına kolayca ulaşabiliyor.

Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'nden Açıklama

Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamada şu ifadelere yer verildi:

"Turizm Haftası etkinliklerimiz çerçevesinde gerçekleştirdiğimiz bu yürüyüş ile vatandaşlarımızı doğayla buluşturmayı ve ilimizin doğal miraslarına dikkat çekmeyi amaçlıyoruz. Katılımcılarımıza teşekkür ediyor, bu tür etkinliklerle Elazığ'ın kültürel ve doğal değerlerini tanıtmaya devam edeceğiz."

Kerpiç evler…

Birkaç oda birkaç taka bir somya, divan üzerine kırkyamadan bir divan örtüsü, beş yastık, üç yastık, yerde bir yolluk, bir palaz, dilimli renkli paspas evin süsüydü. Eski giysiler uzun şeritler halinde kesilip yolluk yapmak için hazırlanırken, seyyar dokuyucuların gelip o şeritlerden yolluk yapılırmış Yokluk ile varlık arasında bir yerdi yaşam Bir varmış bir yokmuş gibiydi... Annelerimiz babalarımız suvağı olmayan kerpiç evlerde bir çulun üzerinde bir ömür geçirmeye söz verdiklerinde, gaz lambasının ışığı, geleceklerini aydınlatacaktı kara suvak duvarlar, toprak tabanlar, cisirli tavanlar dile gelse de konuşsa. Kerpiç ev nasıl yapılır diye merak ettiğimde önce kerpiç kalıpların olduğunu ve buna bir anaç bir kuzu dendiğini öğrendim. Mayalı bir toprağı bu kalıplara döküp, kurutup bunları duvar örmede kullanırlarmış. Şimdi size bu mayalı toprağı anlatacağım buğday sapı (saman) toprak ve su karıştırılıp bir gece önceden yoğrulup mayalanmaya bırakılırmış bir gece dinlendirilip, kerpiç kalıplarına dökülürmüş, bir anaç bir kuzu denilen tahta kalıplara mayalı toprağı döküp kurumaya bırakılırmış oldu mu size duvar yapmaya hazır malzemeler. Duvarları örerken toprak kokusunu duyarak yıllar sonra kimlerin oturacağını bilmeden bir eve dönüştürülmüş. Çocukluk evlerimiz, doğduğumuz evler, toprak kokusunda büyüdüğümüz evler, huzur veren evler.

OYA ORHAN

Yerler kara beton olmadan önce nasıldı bilir misiniz? İlk yürümeye başladığımız ilk boyumuzu ölçtüğümüz, ilk yer yatağında yattığımız, topraktan tabanlar toz kalkmasın diye kitre sürülürmüş yapışkan bir madde olan kitre (Keven bitkisi veya geven) geceden suya koyulup sonra yerlere sürülürmüş kuruduktan sonra kilim veya cicim serilip oturulurmuş. Toprak mayalandıktan sonra yapılan evde yaşamak, nefes alan toprak evde yeni demlenmiş çayı yudumlayıp, dört duvarı ve gökyüzünü damdan izlemeyi özlemedik mi? Damdan suyu sızdırmayan neydi? Püşürük denilen bir çamur cisirlerin (uzun yuvarlak tomruk) üzerine koyulup düzeltilirmiş damın üzerine soğuğu, suyu geçirmeyen bir çamuru doldururken huzurun ve bereketin evin içerisinde kalması için efsunlanıyordu belki... Kar yağdığında kar küremek, dam loglamak ah ne zor işlerlermiş bunları yazarken unutulmamasını ümit ediyorum. Bir evi ayakta tutan, sıvasız duvarlar değil küçük ama gönlü geniş, kerpiç evlerde yaşayan atalarımız belki şimdi onları hatırlayıp hafif tebessüm ettiklerinde, dizlerinin dibinde oturup o günleri anlatmasını istesek ne güzel olurdu. Eski evlerin duvarların dili olsa konuşsa, dedem dama çıkmak için bir merdiven kullanırdı, çocukluğumda yıldızları izlemek için gökyüzüne bir yolculuktu o merdiven.

Toprak kokusu, badana kokusu, lüks evlere gittiğimizde kaçıp geldiğimiz kerpiç evlerimiz, yer hareketlerinden az etkilenen, çimento ve kum olmadan nasıl ayakta dururdu bence bir gece önceden toprak saman ve suyun mayalanmasıyla sağlamlaşan dokusuydu belki. Birlik beraberlik gibi ortak miras, ortak tarihten mayalandığımız bir geçmişimiz var. Kerpiç bir ev gibi dimdik ayakta, nereye gitsek de bir parçamız. Gurbete gidip de memleket hasretiyle yanıp tutuşanlar sizi anlıyorum ben memleketimdeyken özlüyorum bir adim ötemdeki Harput'un kokusunu özlüyorum. Tozlu yolları, yokuşlarını, yamalı asfaltları kert kürt de olsa, ayaklarımız burkulsa da düşe kalka büyüdüğümüz evlerinin önüne, bakkala okula çıkan yolları özlüyoruz. Pencerede çiçeklerine su veren Fatma Teyzeyi bir karanfil kokusunda, asma sürgünleriyle sarılmış duvarın önünde çorap ören Fidoş Nineyi çivit mavisi ipliğinde arıyorum. Çizgiler oynayan çocukların tebeşirle çizdiği karelerin içinden geçip, ip atlamak için çağırdığımız arkadaşlıkları özlüyorum. Mozik çevirmek için sardığımız iplikleri elimizden bir bıraktık mı yerde döndürürdük. Mozik döndüren ama sözümüzden dönmeyen çocuklardık...

Elazığ kitap okudu

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ'da Kütüphane Haftası, Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'ne bağlı Elazığ İl Halk Kütüphanesi tarafından "Üreten Kütüphaneler" temasıyla düzenlenen çeşitli etkinliklerle kutlandı.

Hafta boyunca süren etkinlikler, vatandaşlardan büyük ilgi gördü. Demokrasi Meydanı'nda Türkiye genelinde eş zamanlı olarak düzenlenen kitap okuma etkinliği ve ücretsiz kitap dağıtımı programı renkli görüntülere sahne oldu. Gerçekleşen etkinliğe Elazığ Valisi Numan Hatipoğlu ve Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürü Ahmet Demirdağ'da katıldı. Vali Hatipoğlu etkinlikte vatandaşlara kitap hediye etti.

Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, kütüphanelerin yalnızca kitap okuma alanı değil; aynı zamanda bilgiye erişim, kültürel gelişim ve toplumsal üretim merkezleri olduğunu vurgulayan çalışmalar yürütüyor. Bu doğrultuda, "Üreten Kütüphaneler" temasıyla gerçekleştirilen etkinlikler, kütüphanelerin bireysel ve toplumsal gelişime sunduğu katkıyı ön plana çıkarıyor.

Haftanın son iki günü olan 10-11 Nisan tarihlerinde, ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerine yönelik olarak kütüphane gezileri düzenlendi. Kütüphane personelinin rehberliğinde gerçekleşen gezilerde, çocuk ve gençlik bölümleri tanıtıldı ve ödünç kitap alma sistemi hakkında bilgilendirme yapıldı.

Belediye Kütüphaneleri Gezildi

"Kütüphaneler Haftası" dolayısıyla öğrenciler, Elazığ Belediyesi semt kütüphanelerini ziyaret etti.

Bu kapsamda Koç İlköğretim Okulu öğrencileri Elazığ Belediyesi Mehmet Akif Ersoy Dijital Kütüphanesi'ni, Elazığ Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencileri ise İcadiye Mahallesi Semt Kütüphanesi'ni ziyaret etti. Öğrencilere kütüphaneleri gezerken Elazığ Belediyesi tarafından çeşitli hediyeler verilerek ikramlarda bulunuldu.

Ziyarette, öğrencilere okuma alışkanlığı hakkında bilgiler verilerek kitap okuma etkinliği gerçekleştirildi.

Sergi ve Stant Yoğun İlgi Gördü

7-8 Nisan tarihlerinde Elysium Alışveriş Merkezi'nde açılan ve kütüphanecilik faaliyetlerini tanıtan sergi standı, ziyaretçilerden büyük ilgi gördü. Vatandaşların kütüphanelerin üretim süreçlerini yakından inceleme fırsatı bulduğu stant, 8 Nisan günü sona erdi.

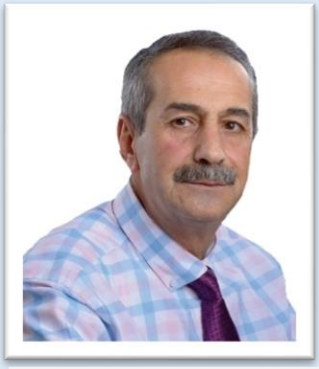

TARİHİN VE GELENEKLERİN HARMANI

Doğu Anadolu'nun incisi olarak kabul edilen Harput, yalnızca tarihi dokusuyla değil, aynı zamanda zengin kültürel mirasıyla da dikkat çeken nadide bir Anadolu kentidir. Bugün Elazığ sınırları içinde yer alan Harput, yüzyıllar boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, her birinden izler taşıyan eşsiz bir kültür mozaiğine dönüşmüştür. Bu yazıda Harput'un geleneksel yaşantısı, musikisi, mutfağı, mimarisi ve halk inanışları gibi kültürel ögeleri ele alınacaktır.

Tarihi ve Mimari Doku

Harput'un kültürü, köklü tarihiyle iç içe geçmiş durumdadır. Urartular, Persler, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar gibi pek çok medeniyetin izleri bu topraklarda görülmektedir. Harput Kalesi, Ulu Cami, Sarahatun Camii ve Arap Baba Türbesi gibi yapılar, hem tarihi hem de dini mimarinin önemli örneklerindendir. Bu yapılar, Harput halkının inanç dünyasını, estetik anlayışını ve taş işçiliğindeki ustalığını yansıtır.

BİLAL CİVELEK

Harput, yalnızca taş binalarıyla değil, aynı zamanda sözlü kültürüyle de dikkat çeker. Yörede kullanılan Harput ağzı, Türkçenin en eski lehçelerinden biri olarak kabul edilir ve içinde birçok tarihi sözcük barındırır. Maniler, ninniler, ağıtlar ve hikâyeler kuşaktan kuşağa aktarılarak yaşatılmıştır. Özellikle destan anlatıcılığı ve meddahlık geleneği geçmişte önemli bir yer tutmuştur.

Harput kültürünün belki de en öne çıkan unsurlarından biri, Türk musikisine olan katkılarıdır. Harput türküleri, uzun hava formunda söylenen ve derin bir melankoli taşıyan ezgileriyle bilinir. "Gönül Arzu Eder Seni", "Altın Yüzüğüm Kırıldı" ve "Sarı Gelin" gibi türküler, sadece Harput'un değil, tüm Anadolu'nun ortak duygularını ifade eden eserler hâline gelmiştir. Ayrıca Harput musikisi, klasik Türk müziğinin makam sisteminden de izler taşır.

Harput'ta geleneksel yaşam biçimi, aile yapısı ve sosyal ilişkiler açısından da oldukça dikkat çekicidir. Aile büyüklerine saygı, misafire hürmet, imece usulü yardımlaşma gibi değerler bu kültürün temel taşlarıdır. Kadınların giydiği "şalvar", "üçetek" ve "bindallı" gibi kıyafetler; erkeklerin ise "şal şepik" adlı geleneksel kıyafetleri, geçmişin estetik anlayışını yansıtır. Bu giysiler, özellikle düğünlerde ve bayramlarda hâlâ kullanılmaktadır.

Harput mutfağı, et ve tahıl ağırlıklı yemekleriyle hem doyurucu hem de lezzetlidir. Harput köftesi, içli köfte, güveç, kavurma, sırın, dolanger ve taş ekmeği gibi yöresel lezzetler, Harput sofrasını zenginleştiren

başlıca yemeklerdendir. Ayrıca bu yemeklerin hazırlanışında kadınların bir araya gelerek imece usulü çalışması, toplumsal dayanışmayı da güçlendiren bir gelenektir.

İnanç ve Ritüeller

Harput'ta halk inançları ve dini ritüeller, kültürel kimliğin önemli bir parçasıdır. Arap Baba Türbesi gibi ziyaret yerlerine olan bağlılık, halkın manevi dünyasının bir yansımasıdır. Bazı yöre halkı tarafından hâlâ sürdürülen "dilek dileme", "tuzlu ekmek yeme", "kurban adama" gibi gelenekler, Harput'un kadim inanışlarını günümüze taşımaktadır.

Harput kültürü, geçmişten günümüze uzanan bir miras olarak hâlâ canlılığını korumaktadır. Hem yerel halk hem de bu kültüre ilgi duyan dışarıdan gelen ziyaretçiler için Harput, bir tarih ve gelenekler hazinesidir. Bu kadim şehir, kültürel çeşitliliği, zengin halk yaşamı ve güçlü geleneksel bağlarıyla Anadolu'nun ruhunu yaşatmaya devam etmektedir. Böylesine zengin bir kültürü tanıtmak, onu hak ettiği yere getirmek biz Elazığlıların görevidir.

Bugün bu görev yerine getiriliyor mu? Diye bir soru sorduğunda, Evet demek biraz zor. Çünkü Harput kültürünün içinde büyüyenler olarak sadece bizim tanımamız yeterli değil. Yeterli olmaması bir tarafa Harput'a haksızlıktır.

Gerek turizm yönünde gerekse dünya mirası olarak bazı tanıtımlar yapmak gerek. Artık dijital çağda dünya çok küçüldü. Bununla birlikte tanıtım da kolaylaştı. Bütün dünya dijital nimetlerden her yönüyle yararlanırken biz neden duruyoruz. Elazığ ve Harput'u tanıtmak içim daha hangi çağı beklememiz gerek acaba?

Harput kültürünün mirasçıları olarak kendimizle gurur duymakla birlikte tanıtımını yapmak da bir görevdir diye düşünüyorum.

Anadolu Aşıklar/Ozanlar Topluluğu kuruldu

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Genel Sanat Yönetmenliğini Elazığlı Kültür ve Turizm Bakanlığı Sanatçısı Salih Turhan'ın yaptığı Aşıklar/Ozanlar topluluğu, Profesyonel bir yönetim anlayışıyla ST PRODÜKSİYON ŞİRKETİ bünyesinde faaliyet gösterecek. Aşıklar Geleneğinin Yüz yılların mirası olarak devam ettiğini belirten Salih Turhan, "Türk Halk kültürünün önemli kollarından biri de bilindiği üzere Aşıklık/Ozanlık Geleneğidir. Bu gelenek de kendi içerisinde oldukça zengin müzik kültürü ve halk edebiyatını barındırmaktadır. An itibarıyla Türkiye'de kendisini Aşık/Ozan diye tanımlayanların sayısı yaklaşık 500-600 kadardır. Yoğun olarak yaşadıkları illerde mesleki anlamda dernekleşme çalışmaları varsa da maalesef kurumsal bir yapıdan söz etmek mümkün değildir. Mevcut sayının çok azı sanata duyarlı bir kısım yerel yöneticilerin program desteği ile varlıklarını sürdürebilmektedirler. Bunun dışında edebi zenginliğe haiz Aşıklar/Ozanlarla ilgili olarak çeşitli Üniversitelerin ilgili bölümlerindeki çalışmalar ise Aşıkları/Ozanları madden desteklemeden ziyade akademik kariyerler için araç olarak kullanılmaktadır.

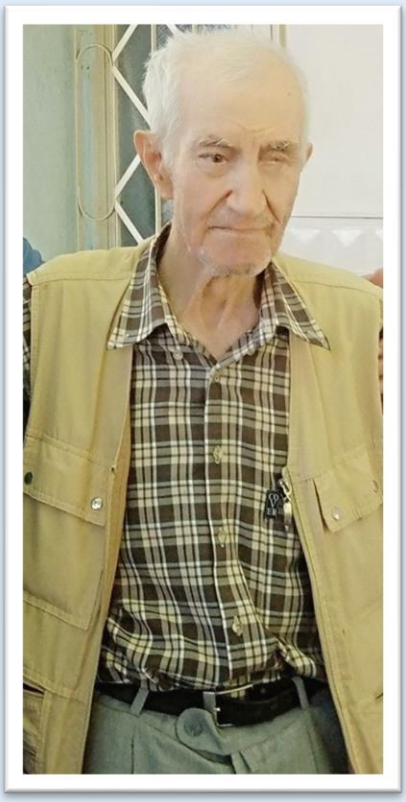

Bu tespitler doğrultusunda oluşturulan bu Aşıklar / Ozanlar Topluluğu ile ses, saz, söz, kıyafet ve sunum konularında bir model amaçlanmıştır." dedi.

Profesyonel bir yönetim anlayışı esas alınmak üzere ST PRODÜKSİYON ŞİRKETİ bünyesinde faaliyet göstermek üzere "ANADOLU AŞIKLAR/OZANLAR TOPLULUĞU" adı altında kurulan toplulukta farklı bölgeleri temsilen 48 Aşık/Ozan bulunmaktadır.

Sait Bilgin, Son Yolculuğuna Uğurlandı

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Keban Gazetesi'ndeki yazıları ve yazdığı kitapları ile tanınan, Keban'ın kanaat önderlerinden şair ve yazar Sait Bilgin hayatını kaybetti. Merhum Sait Bilgin için Keban'da Yusuf Ziya Paşa Camii'nde öğlen namazının ardından cenaze namazı kılındı. Cenaze namazına merhumun ailesi yakınları ve kalabalık bir topluluk katıldı. Merhum Sait Bilgin, kılınan cenaze namazının ardından Değirmenbaşı Mahallesindeki Paşapınarı aile mezarlığında toprağa verildi.

SAİT BİLGİN

01 Ocak 1940'da Keban'da doğmuştur. İlköğrenimini Elazığ Altınova İlkokulu'nda tamamlamıştır. 1960 yılından itibaren Etibank Keban Simli Kurşun İşletmesi'nde çalışmaya başlamıştır. 1981 yılında emekli olmasını müteakip şiir yazmaya, Keban Tarihi ve kültürü ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Yazdığı şiirlerini "Efkârım dile geldi" adlı bir kitapta toplamıştır. Şiirlerinde sevgi, aşk ve memleket sevgisi temaları hâkimdir. Keban tarihi ve kültürü ile ilgili çalışmalarını "Dünden Bugüne Keban" adlı bir kitapta toplamıştır. Son olarak "Yirminci yüzyılın ilk yarısında Kebanlılar" adlı bir albüm/biyografi içerikli çalışmayı da sürdürmekteydi. Keban'da yaşayan Sait Bilgin, 13 Nisan 2025 tarihinde vefat etti.

SİMON EMMİ

İRFAN KARABULUT

Çocukluğumda sadece adının Simon olduğunu bildiğim Ermeni ailesine mensup olarak tanıdığım, yerli halktan ve Elaziz'de yaşayıp her gün Harput'a gelip giden biri belediyeden burayı uzun bir süreliğine kiralayıp işletmek hakkını almıştı. Gel çocuk sana Simon'u anlatayım ki onunla geçen yıllarımı daha net ve güzel kendince hayal edebilesin.
Simon o zamanlar genç tahmini kırk ellili yaşlarda kısa ve ak düşmüş saçlarıyla sıradan kişiliğiyle yaşayan ve insani duyguları ilk bakışta belli olmasa da sevgi yürekli bir insandı. Simon'un nerede doğduğu ve yaşadığını çocuk aklımla bilemedim. Sadece günün yirmi dört saatini gazinoda (Balakgazi'de) geçirdiğini ve şarap müptelası biri olduğunu bilirim. O şarapsız yapamazdı. Yer zaman mevki ya da kişiler onda ayrıma sebep olmamakla beraber tüm insanlar nazarında eşitti. Şimdi Simon Emminin bir olayını aktarayım. Bizim Simon bir yaz serinliğinde sabah erkenden Mezire Et Balık Kurumunda sıraya girip bonfile et almış. Bazen biz çocukları da beraberinde götürür et balık kurumundan fazlaca et satın almak için sıraya sokardı. Simon bir elinde satın aldığı et paketi sırtında yaz kış hiç çıkarmadığı rengi soluk siyah ceketiyle bir tükene girer. Hep aynı tükenciye gittiğinden ahbap olmuş ve bir şişe Derdalan şarabı ister. Şaşırmayın yetmişli yıllarda şimdiki gibi tekel bayileri yoktu bakkallar da içki satıyordu. Bir köşede duran kürsüye oturup kırışık bez kumaştan yapılı incecik mendiliyle terini silerek mendili sağ dizine koymuş. Sonra şarap şişesini ağzına dayayıp büyük bir yudum aldıktan sonra, kendini umursamayan bakkalla hal hatır sohbetine dalmış. Yaz serinliği sabah henüz erken bir saatinde otuz dakika da sohbeti, şarabı bitirmişti. İyice dinlendikten sonra bir şişe Derdalan şarabı daha isteyip iki adet şarap parasını ödedikten sonra ceketini çıkarıp içinden de bir hastane serum hortumu çıkarır. Serum hortumunu sol elinde tutarak önce ceketin sol kolunu sonrada sağ kolun yardımıyla ceketi tekrar giyinir. Sonrada yeni aldığı dolu şarap şişesini açıp serum hortumunun diğer ucunu şişeye sokup tıpayla tekrar kapatır. Ve şarabı büyük bir iş yapmanın gururuyla, çocuğunu kucaklayan baba edasıyla şişesini ceketin iç sol cebine yerleştirmiş. Şimdi serum hortumu kolun içinden geçerek bir ucu şişede diğer ucu da kıvrık olarak sol elin avucundaydı. Kalkıp bonfile paketini de sağ eline alarak bu şekilde düşüyor Harput yoluna. Yeni caminin önünden belediye otobüsüne biniyor ama otobüs dolu olduğundan mecburen ayakta yolculuk yapıyor. Birkaç durak sonra da bizim kasap Orhan Ağabey aynı otobüse biniyor. Bu küçük yerde herkes birbirini tanıdığından bakıyor ki Simon ortalarda tutunmuş ama ayakta zor duruyor. Yanına giderek ara sıra sohbete başlıyorlar. Bir yandan da Simon serum hortumunu ağzına alıp şarabını yudumluyor. Otobüs epey yol aldıktan sonra eskinin aslan mektebi- idadi binası, yani sekizinci kolorduyu da geçip saray mıntıkasına (Hıntolara) vardığında şarap istemeyerek bitiyor ve şişenin dibi boş olduğundan her yudum çekişte 'fırt fıırt' sesleri çıkıyor. Bu esnada Orhan ve Simon'un yanında hem oturan hem de ayaktaki bayanlar vardır. Bu 'fırt' sesleri çıktığında kadınlar bizim şarapçıya öyle bakıyorlar ki "Sübhanallah" çekerek susuyorlar. Bizim şarapçıda hiç oralı değil en sonunda bir bayan dayanamayarak
Kadın: "Efendi utanmi misin osurisin? Bağ yanında gadın var, çağa var ayıp ayıp yaşından başından utan?"
Deyince kadın Simon sıcağında başına vurmanın etkisiyle mayışmış durumundan çıkıp cevap veriyor.
Simon: "Ula de get delü mısın nesin? Esgük etek gadın başan sen saa gel!"

1977 yılı, Elazığ - Simon Nallar, Harput Balakgazi Parkı'nı Çalıştırdığı Yıllarda, Yanında Serkis Nallar Ve Siranuş Nallar İle…

Derken hem azarlıyor hem de bir yandan da dayanılmaz mistik şarap kokulu nefesini ulu orta yayıyordu. Orhan'a göz ucuyla bakarak sinsi ve muzipçe gülerek, birlikte otobüsün en arkalarına gidip boş bir yere otururlar.

Simon Emmi yanında çalışanlara kızdığı zaman "Cıngırahlı kedi govalayasıcalar" diye küfür yerine kullanırdı. Bir sabah kahvaltısında söz tarihten açılıp dönüp dolaşarak namaza getirilmişti. Efendi Emminin oğlu Hüseyin Abi Simon'un Ermeni asıllı olduğunu bildiği halde her zamanki gibi kızdırmaya yeltendi. "Ya Simon dayı heç camiye gettin mi?" diye sorunca olanlar oldu tabiki. Hüseyin abi nasibini "Cıngırahlı pisik govalayasıca" sözüyle mislince gerisin geri aldı. Ardından ellerini kenetleyip bacak arasında sıkıştırdıktan sonra kımıldayıp kürsüsüne yerleşen Simon emmi "Eyi dinneyin ula çağalar." Diyerek başladı asıl meseleyi biz marabalarına anlatmaya.

“Rahmetli nenem gış oldu mu bize meseleler annadi di. Daha çağaduğ o vahıtlarda. Ele bele zar zor hatirlim. Deyidi ki aha bu Harput'un Ehmet beğ camisinin minaresini cıngırahlı bi pisik (kedi) beklimiş. Minereye küm yener çığarsa o vakıt cıngırağu duyarmuş. Emme bu pisik herkese görünmimiş. Yalanuz minareye çığan boy abdestü olmiyana (gusülsüz) görünimiş. Caminin miezzini de eğer yannuş değilsem Harput'un namlı Deli Hayro'sudu.” Tabi Heyro o vakıtlar siyağ cübbesi, beyaz sarığıyla aklı başında bi adamdı. Yarısı beton yarısı toprak gazino bahçesini hortumlarla suladık mı işlerimiz biterdi. Simon emmi sonrasında ocakta demlenen çay eşliğinde birde bize menemen yapardık ki zeytin peynir, domates ve acı İsot (biber) taş fırın pide ekmeği eşliğindeki açık hava kahvaltısını perhizde olan biri bile tatmadan duramazdı. Çaylar eşliğinde kahvaltıdan sonra bizi farklı işlere koşardı. Masaları ıslak temiz bezlerle silip tozunu almakla başlardık. Sonrada boş meşrubat ve çay bardaklarını toplamak, buzdolaplarında soğuk meşrubat bitmişse yeniden çeşitlerle doldurmak ve her gün gelen meşrubat toptancısından yeni sipariş kola, Meysu, soda elvan, gazoz kasalarını indirip bir köşeye dizmek gibi işleri bizlere yaptırırdı. Menü yemeklerinden Adana kebap bonfile kuşbaşı yemek biz işçiler için kesinlikle yasaktı. Bazen de onunla birlikte dolmuşa binip aşağı şehere Eleziz /Mezire’ye et balık kurumuna giderdik. Bizleri siraya koyar kendisi de kenarda bir bakarsın ceket iç cebinden şişeyi çıkarmış kafaya dikiyor. Renkli kişiliğiyle tanıyanlar buna alışık olduğundan normal geliyordu. Et balık kurumunda sıraya girer o vakitlerde dışarıya göre ucuz olan kırmızı et bonfileleri almak için ayrı ayrı sıraya girerdik. Çünkü o dönemler et balık kurumu gözdeydi. Et talebi güvenilir oluşu insanların alışverişini arttırıyordu. Bu halde kuyruklar oluşunca beş altı kişiyle sıraya girer ve kişi başına üçer beşer kilo etleri alarak birlikte işyerine dönerdik. Simon emminin şarabı eksik olmazdı. Yasaklı etli yemeklere karşı sebzeli yemekler de kısıtlama yoktu. Hatta fazlasıyla yedirmekten de esirgemezdi.

Hafta içi pek müşteri olmayınca satışı fazla olmayan bonfile etler birkaç gün buzdolabında kaldıktan sonra bozulmaya yüz tutmuş ve Simon da atmaya kıyamamıştı. Öğlen yemeği yaklaşınca bizi gaza getirip tüm işleri yaptırıp “Size etli kavurmalı güveç yapam” diyordu. Ki dediğini de yaptı. Öğlende akasya ve çam ağaçları altına bir sofra kuruldu ki o sırada yemeği görenleri bile yemeğe davet etti. Neyse uzatmadan oburlar gibi kalabalık bir şekilde Simon Emmiyle güle oynaya neşeyle yemeği yedik. Ve hiçte etlerden koku falan almadık. Öğlen sonu zehirlenme belirtileri ilk bende baş gösterdi. Hafta ortası olmasından dolayı pek müşteri olmadığı için işimiz de yoktu. Oturduğum yerde yavaş yavaş evvela terleme mide bulantısı halsizlik belirtilerim oluyordu. Daha fazla dayanamadan ben üç yüz beş yüz metre aşağıdaki havuz başındaki çeşmeye gittim. Yüzümü yıkadım. Baktım olmayacak tuvalete gidip afiyetle yediklerimi zafiyetle çıkardım. Gelip tekrar başımı havuzun devamlı akarsu çeşmesinde yıkayıp ferahladım. Bir on dakika düzeldikten sonra kendime geldim. Yukarıya gazinoya gittim ki birde ne göreyim. Beraber yemek yediklerimin hepsi bir bir kuytu köşelerde istiğfar ediyorlar. Ama Simon’a hiçbir şey olmamıştı. Sonradan durum anlaşıldı ve Simon da pişkin pişkin halimize gülüp “Ula bende yedım baan neye bi şe olmi oğlım?” diye bizimle kafa buluyordu. Oysa dediklerine göre onun vücudu içtiği alkol ve şaraptan dolayı bağışıklık kazanmıştı. Günün her saatinde 7/24 içmeden duramazdı. İçince ne kendini kaybeder, nede bağırır, çağırıp kimseyi rahatsız ederdi. Sanırım bu güzel insanda rahmetli oldu. Allah ona da rahmet eylesin mekânı cennet yolu ışık olsun.

REKLAMLARINIZ İÇİN
0553 253 30 90 ARAYINIZ...

13 yaşında ilk kitabını yazdı

ÇAYDAÇIRA/ŞANLIURFA

Elazığ'ın en genç yazarlarından olan Rüzgar Mustafa Katı, "Yetim" adlı ilk kitabıyla ilgi odağı oldu.

Elazığ'ın edebi kalemlere arasına 13 yaşındaki Rüzgar Mustafa Katı da katıldı. Adım Rüzgar Mustafa Katı. 8 Ekim 2012 tarihinde Elazığ'da doğan Rüzgar Mustafa Katı, Harputlu erkek kuaförü olan esnaf bir baba ve Antalyalı öğretmen bir annenin tek çocuğu. Koç İlkokulu'nda ilkokul eğitimimi tamamlayan Rüzgar Mustafa Katı, annesinin Şanlıurfa'nın Harran ilçesine atanması nedeniyle ortaokula Harran Ortaokulu'nda 7. sınıf öğrencisi olarak devam etmektedir. Okumaya ve yazmaya yıllardır ilgisi olduğunu belirten Rüzgar Mustafa Katı, "Bir şeyler yazmayı her zaman sevmişimdir. İlkokulda birçok hikâye yazmak için denemelerim oldu. Bunlardan en önemlisini 4. sınıfta yazdım. Yazdığım bu hikâye denemesi "Yetim" kitabının temellerini oluşturdu. Böylece ilk kitabım olan "Yetim" geçtiğimiz Mart ayı Lora Yayıncılık sayesinde ilk defa yayımlandı. Kısa eğitim hayatım boyunca bana okumayı-yazmayı sevdiren öğretmenlerime, aileme ve şimdiye kadar okuduğum kitapların yazarlarına teşekkür ederim." dedi.

"Yetim" adlı kitap da Yusuf adlı bir çocuğun hikayesi anlatılmaktadır. Yusuf, başarılarla tanınmak isteyen, öğretmenlerin her zaman konuştuğu iyi bir çocuktu. Yaşadığı büyük kayba rağmen çabalamayı asla bırakmamaya kararlıydı. Onun en büyük isteği "Büyük Bir İş" yapmaktı. Bakalım azmi ve hırsı, onu büyük hedeflerine ulaştırabilecek mi?

STK: AED

Avrupa Elazığlılar Derneği (AED) Almanya'nın Hessen Eyaletinin başkenti Wiesbaden'de faaliyetlerini sürdürmekte olup, sadece Almanya'da değil tüm Avrupa'da Elazığ'ı en iyi şekilde temsil eden bir sivil toplum kuruluşu. Daha önceki yıllarda başkanlığını Muharrem Akan'ın yaptığı dernekte bayrağı Dr. Ahmet Yılmaz devraldı.

VEDAT KENT

Hemşerilerimiz, Avrupa Elazığlılar Derneği (AED)'nin çatısı altında kültürlerini yaşatmaya çalışıyorlar. İyi günde ve zor zamanlarda dayanışmanın en iyi örneklerini sergiliyorlar. Avrupa'da yaşayan Elazığlılar düğünlerde, cenazelerde, spor karşılaştırmalarında, müzik gecelerinde kısacası iyi günde ve kötü günde bu çatı altında bir aradalar.

Her sene Almanya'da iftar programı düzenlemekteler. 2024 yılında Ramazan ayında düzenlenen iftar programına beni de davet ettiler. Wiesbaden'de düzenlenen iftar programına, Avrupa'da yaşayan Elazığlıların yanı sıra Frankfurt Başkonsolosumuz, ataşeler, Türkiye'nin Almanya'daki diğer resmi temsilcileri, banka müdürlerinin yanı sıra Almanya Hessen Eyalet ve federal hükümet yetkilileri ile diğer ülkelerin başkonsolosları da katılım sağladılar. Avrupa Elazığlılar Derneği başkanı Dr. Ahmet Yılmaz ve yönetimi mükemmel bir iş bölümü yaparak Elazığ gastronomi ürünleri içli köfte, kömbe, dolma, sarma, dolanger gibi daha bir çok Elazığ mutfağı ürünlerini Türk ve yabancı misafirlere sundular.

2024 yılında Frankfurt Başkonsolosu olan Sayın Erdem Tunçer yaptığı konuşmada, Elazığlıların dayanışmasında ve birlikteliğinden övgüyle bahsederek şu örneği verdi; Türkiye'deki 2019 Elazığ depremi ve 2023 Kahramanmaraş depreminde Almanya'daki

hemşeri dernekleri arasında en hızlı ve organize olan dernek, AED çatısı altında Elazığlılar oldu. Başkonsolumuzla koordineli bir şekilde hareket ederek gerek maddi gerekse de battaniye, giysi ve diğer malzemelerden oluşan konteynerleri deprem bölgesine Türkiye'ye ulaştırmada mükemmel bir çaba gösterdiler. Almanya'daki tüm Elazığlılara gayretlerinden dolayı teşekkür ediyorum dedi.

Sayın Tunçer'in hemşerilerimiz için övgü dolu bu sözleri tüm salondakiler gibi bir Elazığlı olarak beni de gururlandırdı.

Bu sene düzenledikleri iftar programına da Avrupa'dan 1700 kişiye yakın katılım sağlandı. Yine Almanya'da hemşerilerimizle beraberdim.

23 Mart 2025 tarihinde düzenlenen iftar programına, Türkiye Cumhuriyeti yeni Frankfurt Başkonsolosu N. İlknur Akdevelioğlu, Wiesbaden Belediye Başkanı Gerd-Uwe Mende, Kovancılar Belediye Başkanı Vahap Gök, çeşitli Bakanlık müşavir ve ataşelerimiz, Müsiad Hessen Başkanı Muhsin Kıdık, ile çok sayıda Türk ve Alman misafir katıldı.

Almanya'da benim katılmış olduğum her iki iftara da Fransa'dan sanatçı hemşerimiz Ahmet Karacan, ilahiler ve Elazığ muzikleriyle renk kattı. Kendisine de ayrıca teşekkür ediyorum.

24 Mart'ta ise Türkiye Cumhuriyeti Frankfurt Başkonsolosumuz Sayın N. İlknur Akdevelioğlu'nun davetlisi olarak konsolosluk iftarına hemşerilerimiz AED Başkanı Dr. Ahmet Yılmaz ve Ziraat Bankası Genel Müdürü Murat Gündoğdu ile katıldık. Konsolosluk iftarında da Elazığlılar kısmen de olsa bir arada olduk.
Hemşerilerimizin, gençlerinin sportif faaliyetlerde bulunmaları ve zararlı alışkanlıklardan uzak durmaları amacıyla kurdukları futbol kulübü "FSV 23 Wiesbaden", bölgesel amatör A liginde mücadele etmekte ve başarılı sonuçlar almakta. Almanya'daki gençlerimizin ağırlıkta olduğu bu takım, hemşerilerimiz için sportif bir heyecan yaşamanın dışında gençlerin zararlı alışkanlıklardan uzak durmaları açısından da önem arz etmekte. Müsabakalar her hafta ayrı bir heyecanla takip edilmekte.
İnanıyorum ki, Avrupa Elazığlılar Derneği (AED)'nin desteği ile futbol takımı FSV 23 Wiesbaden güzel başarılara imza atacaktır. Almanya'da kamu yararına bir sivil toplum kuruluşu statüsünde olan AED, Hessen Eyalet hükümetinden yer tahsisi ile almış olduğu arazide kompleks bir bina yapmayı planlıyor. Planda, dernek merkezini yapacakları binaya taşımanın yanı sıra yeni binada futbol takımı futbol takımı için de antrenman sahası, spor kulübü odası, mescit, taziye-bayramlaşma salonu ve dernek idare binası da yer alacak.
Almanya'daki hemşerilerimiz bulundukları bölgelerdeki cami derneklerini de destekleyerek, tüm Müslümanlar ile birlikte dini vecibelerini de yerine getiriyorlar. Hemşerilerimiz, gençlerini dini vecibelere ve sportif faaliyetlere yönlendirerek onların zararlı alışkanlıklardan uzak durmaları için çalışıyorlar.
Elazığlılar yurt içinde veya yurt dışında fark etmeksizin, her yerde memleketlerinin kültürel, gastronomi ve diğer tüm yönlerini en iyi şekilde yaşatıyorlar. Yurt dışında da ülkemizi ve Elazığ'ı çok güzel bir şekilde temsil ediyorlar. Elazığ müzikleri eşliğinde yapılan düğünler ve toplantılarda memlekete duydukları hasreti bir nebze de olsa gideriyorlar. Hemşerilerimizin, milli ve manevi değerlere verdikleri değer, memleket sevdaları, mertlikleri ve dürüstlükleri nedeniyle Almanlar ve diğer milletler arasında da güzel duygularla anılmalarına neden oluyor. Tanıştığım Alman veya Türk iş insanlarının, Elazığlılarla yaptıkları işlerden dolayı memnun olduklarına bizzat şahit oldum. Bu memnuniyetin en önemli göstergesinin de hemşerilerimizin Avrupa'da ciddi işlere imza atarak ispatladıklarını da düşünüyorum.
İnanıyorum ki, Dr. Ahmet Yılmaz başkanlığındaki Avrupa Elazığlılar Derneği (AED) yönetimi çok güzel projeler ortaya koyacaktır. Almanya'da bir Elazığ gecesi yapmak, spor kulübünü geliştirmek, AED'nin yeni binasını tamamlayarak faaliyet geçirmek, Avrupa'daki Elazığlılarla daha sık bir araya gelmek gibi hedefleri var. Avrupa'da memleket sevdasıyla dolu olan hemşerilerimizin özveriyle ortaya koydukları tüm faaliyetlerde onları yalnız bırakmayarak, davetlerine iştirak etmek gerektiğini düşünüyorum. Bu da bizim görevimiz.
Avrupa Elazığlılar Derneği (AED) yönetiminin, Mayıs ayında Ankara'ya yapacakları ziyarette, Ankara'daki Elazığlı siyasilerimiz, bürokrasi ve iş insanlarıyla görüşmelerde bulunacaklar. Bizler de yanlarında bulunup eşlik edeceğiz inşallah.
Onlar bizim insanlarımız, onları desteklemek te bizim boynumuzun borcu.

Gazeteci Haluk Okur vefat etti

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığlı Gazeteci eski futbol hakemi ve Elazığspor'un eski yöneticilerinden Haluk Okur vefat etti. 17 Nisan Perşembe günü vefat eden Haluk Okur'a Allah'tan rahmet Ailesine başsağlığı diliyoruz.

1946 yılında Elazığ İcadiye Mahallesi'nde doğdu. İlk ve ortaokulu Elazığ'da liseyi ise Elazığ Ticaret Lisesi'nde bitirdi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi 2 yıllık Muhasebe Bölümünden mezun oldu.

Futbol oynama tutkusuyla1968 yılında Elazığ Şekerspor'da amatör olarak futbola başladı. Genelde orta saha oyuncusu olan Haluk Okur, kısa bir sürede kale bekledi. Elazığ Şeker Fabrikası Muhasebe Servisinde de memuriyet hayatına başladı. Aktif futbol yaşantısını Şekerspor Antrenörü olarak devam ettirdi. Futbol tutkusu yüzünden yine 1980'li yıllarda Elazığspor yönetiminde yer aldı. Futbolculuktan antrenörlüğe uzanan spor yaşamı futbol hakemliğiyle sona erdi. 6 yıl Elazığ'da Bölge Hakemi olarak görev yaptı. Futbol tutkusu yüzünden 1980'li yıllarda Merhum Mehmet Topal'la birlikte Türk Haberler Ajansı'nda spor muhabirliğine başladı. Elazığspor Muhabiri olarak Güneş Gazetesi, Sabah Gazetesi ve Star Gazetesi'nde görev yaptı. Daha sonra Foto Maç, Foto Spor ve Foto Gol gibi spor gazetelerinde spor yorumcusu olarak köşe yazarlığı yaptı. İlk kez Elazığ'dan ulusal gazeteler spor köşe yazısı yazan gazeteci unvanını aldı.

Yerel gazetelerden Nurhak Gazetesi'nde de yazılar yazan Haluk Okur, 1985 yılında haftalık olarak yayınlanan Yenigün Gazetesi'nin Yazı İşleri Müdürlüğü'nü yürüttü.

Memuriyetten emekli olan Haluk Okur, bir süre gazetecilikle işgal ettikten sonra aktif gazetecilik hayatına son verdi. Diyarbakır Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti ve Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyetine üye olan Okur, birçok kurum tarafından ödüllendirildi. 1972 yılında Ayten Hanım'la evlenen Okur'un 2 erkek çocuğu bulunmaktadır.

Amerika'dan Harput'a

Elazığ'ın topraklarından, kadim Harput'tan yankılanan bir hasret türküsü, Amerika'ya uzanan bir gurbet hikâyesi...

Yazmak, işte tam da bu; dilden dile, nesilden nesile aktarılan, yürekleri burkan, mücadele dolu yaşamları ölümsüzleştirme sanatıdır. Bu defa dinleyeceğiniz hikâye, sadece bir kitaptan okunmuş satırlar değil, bizzat kahramanından dinlenmiş, kalbe dokunan gerçek bir yaşam öyküsü.

Yaşam öyküsüne tanıklık etmeden önce 14 Şubat sabahıydı. Manas'a uğradım. Tarihe ve kültüre tanıklık eden masanın etrafında bu sefer Eski MHP Elazığ Milletvekili Mustafa Gül, Hanımı Av. Meftune Gül, Onur Cemil Ayden, Robert Turhan Ali Carr ve kızı ev sahibi olarak Şener Bulut oradaydılar. Ben tabii konuşulanları anlamaya çalışıyordum. Çünkü Türkçe ve İngilizce konuşuluyordu. Ardından anladım ki tarihi bir an'a şahitlik ediyorum.

SELİM ŞENGÜL

Hikâyenin merkezinde Turhan Ali Carr var. Kendisini ilk gördüğümde yabancı biri olduğunu anladım, kısa bir bakışma oldu aramızda. Oturduktan sonra masa da Onur Ayden'in tercümanlığı vesilesi ile kendisini dinliyoruz. O da bizi dinliyor, huzurla, toprakların Türkçe'nin derinliğini hissediyor. Babasının 1900'ler de Amerika'ya gitmesi ve oluşan vatan hasreti Turhan Bey'e yansımış ki aradan geçen uzun bir aradan sonra memleketine dönüyor. Bağların kopması endişesi duyduğundan dolayı, ailesini ve kendisinde var olan bağlılığı Türk vatandaşlığı ile kuvvetlendirmek istiyor.

Mustafa Gül'ün teklifiyle Yukarı Şehir'e çıkıp misafirlerle beraber Harput'un o derin ruhunu hissettik. Ben de masada konuşulanlardan dolayı bu durumu yazmalıyım diyordum kendi kendime.

Takvimler 1900'lü yılların başını gösterirken, Harput'un şirin Nuralı Köyü'nden Mehmet Ali Efendi, binlerce genç hemşehrisi gibi, rızkını aramak için Amerika'nın yolunu tutar. Mehmet Ali (KAYMAK) Bey, bu umut yolculuğunu üç kez tekrarlar. Ancak 1930'daki son gidişinden sonra, Nuralı'daki ailesi ondan bir daha haber alamaz.

Babası, Annesi ve Kendisi

Yıllar sessizce akıp giderken, bir gün Mehmet Ali Bey'in oğlu Robert Turhan Ali Carr, babasına ait kimlik ve pasaport bilgilerinin izini sürerek 1993 yılında Türkiye İçişleri Bakanlığı aracılığıyla akrabalarına ulaşmayı başarır. 1994'te, eşi ve oğluyla birlikte Elazığ'a gelir; baba ocağını, Nuralı'daki evi, dedelerinin mezarlarını ziyaret eder. Bu ziyaret, kopan bağların yeniden yeşermesi, küller altındaki bir ateşin yeniden alevlenmesi gibidir.

Aradan geçen zamanda, eşinin vefatının acısıyla sarsılan Robert Turhan Bey, 2024 yılının Eylül-Ekim aylarında tekrar Türkiye'ye gelir. Elazığ'da akrabalarıyla hasret giderir, Kanal 23'ün canlı yayın konuğu olur, Manas Yayınevi'ndeki programı Kanal Fırat ekranlarında yayınlanır. Ankara'da ise Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Birliği Başkanı tarafından ağırlanır.

Emekli bir ABD Hava Kuvvetleri astsubayı olan, üç çocuk ve dört torun sahibi Robert Turhan Bey, Osmanlı Türk evladı olmaktan duyduğu gururu her fırsatta dile getirir. 13 Şubat 2025'te Elazığ'a tekrar gelerek 13-17 Şubat tarihleri arasında şehirde bulunur. Babası Mehmet Ali Kaymak'ın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması hasebiyle, Robert Turhan Bey de doğuştan gelen bu hakkını almayı arzulamaktadır. Türk vatandaşlığını, evlatlarına bırakacağı en değerli miras olarak görmektedir. Temmuz 2025'te ise iki kızı ve kız torunuyla birlikte tekrar Türkiye'ye gelmeyi planlamaktadır.

Ancak Robert Turhan Ali Carr'ın hikâyesinde beni derinden etkileyen ve bu satırları yazmama vesile olan asıl olay, Amerika Birleşik Devletleri'nin Vietnam Savaşı'na katılımıyla

başlayan süreçte, o dönem Amerikan ordusunda görevli olan Robert Turhan Bey'in yaşadığı unutulmaz bir anıdır. Bu anı, adeta bir hayat dersi niteliğindedir: "Ben bir Türk'üm. Vatandaşlık ayrı, manevi miras ayrıdır." diyerek söze başlayan Robert Turhan Bey, komutanıyla arasında geçen şu diyaloğu aktarır: "Askerdeyken komutanım bana sordu: 'Türkiye ile savaşıyor olsak ne yapardın?' Cevabım netti: 'Ordudayım ve ülkeme karşı sorumluyum. Ama Türkiye ile bir çatışma asla istemem.' Komutanım ısrar etti: 'Hayır, farz et ki savaş çıktı, ön cephedesin ve Türkler sana ateş ediyor. Ne yapardın?' İşte o an, içimde kopan fırtınaları kelimelerle ifade etmek zordu. Gözlerimin içine bakarak, tüm samimiyetimle dedim ki: 'Karşılık vermem. Önce ben ölürüm!' Ve inanın bana, o gün ne hissettiysem, bugün de aynı duyguları taşıyorum."

Manas Yayınevi'ndeki programın sonlarına doğru masa da bulunan Türk bayrağını Şener Bulut kendisine takdim eder. Turhan Bey'de, bayrağı büyük bir gururla alıp bunun sadece bir bayrak olamadığını bu bayrak beni, ailemi, babamı ve burayı temsil ediyor. Amerika'ya gittiğimde bunu evimin en güzel köşesine koyacağım diyor. Aradan geçen zaman içerisinde Amerika'dan bir fotoğraf gönderilir. Aşağıda bayrak verilirken ve konulan masayı gösteren fotoğraflar mevcut.

Bu kıymetli hikâyenin bizlere ulaşmasına vesile olan, Robert Turhan Ali Carr'ın mücadelesini kendi mücadelesi gibi benimseyip emek veren Onur Cemil Ayden'e de ayrıca teşekkürlerimi sunarım. Umarım en kısa zamanda Robert Turhan Ali Carr'ın mücadelesi güzel sonuçlara ulaşır ve kendisi de arzuladığı Türk vatandaşlığına kavuşur.

‘Renklerin Dansı’ sanatseverlerle buluştu

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Elazığlı Ressam Hikmet Erol kişisel 7. Kişisel Resim Sergisi’ni Kadıköy Caddebostan Kültür Merkezi’nde açtı.

Elazığlı Gazeteci Merhum Mehmet Tevfik Erol’un oğlu olan 78 yaşındaki Hikmet Erol, soyut akrilik 36 tablosunu resim severlerin beğenisine sundu. 7. Kişisel Sergini İstanbul Kadıköy Caddebostan Kültür Merkezi’nde açan Hikmet Erol, 1993 yılında resim çalışmalarına Ressam Hasan Kavruk’un atölyesinde başladığını ifade etti Erol, İSKİ’den yönetici pozisyonunda emekli olduğunu belirterek, “Atölye çalışmalarımı evimin bir odasında gerçekleştirmekteyim. Genelde soyut çalışıyorum. Renkleri çok seviyorum. Sanatı renklerle buluşturuyorum. ‘Renklerin Dansı’ adını verdiğim koleksiyonu sanatseverlerle buluşturdum. Umarım beğenirler. İnşallah günün birinde bu sergimi memleketim Elazığ’da da açarım.” dedi.

Sergi, 22-28 Nisan tarihleri arasında sanatseverlerle buluştu.

Harput'ta uçurtma şenliği…

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ'da Turizm Haftası etkinlikleri kapsamında organize edilen Uçurtma Şenliği, Harput-Hüseynik Şeher yolu üzerindeki seyir terasında renkli görüntülere sahne oldu.

Uçurtma Şenliği, Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü koordinasyonunda, Şehit Mehmet Öter Turizm Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ile TÜRSAB Harput Bölge Temsil Kurulu iş birliğinde düzenlendi. Özellikle çocuklar ve gençlerin yoğun ilgi gösterdiği etkinlikte, uçurtmalar Harput'un eşsiz manzarasında gökyüzünü renklendirdi.

Katılımcılar, tarihi dokusuyla ünlü Harput-Hüseynik yolunda hem eğlenceli vakit geçirdi hem de Elazığ'ın kadim kültürel mirasını daha yakından tanıma fırsatı buldu. Gökyüzünü süsleyen rengârenk uçurtmalar, çocukların coşkulu sevinci ve ailelerin neşesiyle birleşerek görsel bir şölene dönüştü.

Programa katılan Elazığ Kültür ve Turizm İl Müdürü Ahmet Demirdağ, düzenlenen etkinlikle kentin tarihi ve kültürel değerlerini tanıtmayı ve yeni nesillerde bu mirasa sahip çıkma bilincini güçlendirmeyi amaçladıklarını belirtti. Etkinlik, hatıra fotoğrafı çekimleriyle sona erdi.

Kültürel ve Sanatsal Mirasımız Halk Oyunlarımız ve Hikayeleri

Halk oyunlarının mahalli özellikler göstermesinde yöre insanının yaşama biçimi, tarihi, geçmişi, genetik özellikleri, dinsel inançları ve yörenin coğrafi yapısı en önemli etkendir. Elazığ, müzikli halk oyunlarının çoğunluğu halay türündendir. Kadın erkek halayları yanında karışık oynanan halaylar da vardır ve Elazığ, müzikli halk oyunları yönünden de yurdumuzun zengin yörelerinden biridir.

Mahalli giyim-kuşam inceliğinin ve güzelliğinin yansıdığı halk oyunları giysilerinin ortaya çıkardığı zerafet, oyunların figürlerindeki uyum ve tutarlılık sayesinde Elazığ oyunları, bütün yurt sathında haklı bir şöhrete sahip olmuştur.

Bütün dünyada mumlu dans olarak ülkemizde de Çayda çıra olarak bilinen oyun, Elazığ'ın başta gelen oyunudur.

MUSTAFA DURĞUN

Diğer oyunların isimleri sırasıyla; dik halay, avreş, üç ayak, ağır halay (ağırlama), temürağa, keçike, bıçak, kalkan kılıç, çepik ve sadece kadınların oynadığı gelin oyunu, şeve, kırma.

Türkülü olarak oynanan oyunlarımız ise delilo, fatmalı (nure), tamzara, büyük ceviz, güvercin, ısfahan ve leblebicidir. Elazığ müzikli halk oyunları davul, klarnet eşliğinde oynanır.

ÇAYDAÇIRA OYUNUNUN OYNANILIŞI ve BİLİNEN EFSANELERİ

Çayda Çıra oyunu, Çayda Çıra Türküsü eşliğinde oynanır. İnanç kökenli ir oyunumuz olup ateş ve şaman inancı mistik özellikleri taşır ve figüratif yapısında da bu durum net bir biçimde gösterilmektedir.

Oyunun tek bir figürü olup, bu figür- sağ adımla üç sekme, daire içerisinde yürünür ve sol adımla daire dışına dönülerek iki sekme daire dışına yürüme adımı yapılır ve bu figür iki defa tekrar yapılıp, tekrar arka arkaya yürüme adımları ile oyun devam eder. Bu anlattığımız çaydaçıra figürünün adımları, semah gösterilerindeki yürüme adımlarıyla benzerdir.

Ayrıca oyun kendine has bir müzik eşliğinde ve manilerle oynanmaktadır. Oyuna başlarken şu mani söylenir:

"Yansın şamdanlarda mum, olsun ergenler sıra.
İnsin davula tokmak, başlasın Çayda Çıra."

Mani ardından oyunu oynayacak olan ekip alana giriş yapar. Girişin ardından çember oluşturularak oyun başlar. Çemberin oluşturulması ardından kızlar orta alana geçerek çömelir. Her erkek, eşinin etrafında bir tur döner. Ardından yeniden çember oluşturulur ve sonrasında düz bir çizgi oluşturana kadar dönülür. Düz çizgi oluşturulması ardından ileri 8 adım gelinir ve eğilerek şamdanlar yere bırakılır. Şamdanların bırakılması ardından çayda çıra oyununa has bir türkü söylenir. Türkü ardından yeniden şamdanlar alınır ve meydan terk edilir.

Türkünün sözleri şöyledir:

Çayda çıra yanıyor
Hanım nanay vay nanay
Nanay güzel nanay
Nanay gülüm nanay
Ayda yılda yanıyor
Hanım nanay vay nanay
Nanay güzelim nanay
Nanay gülüm nanay
Yavaş yörü sevdiğim
Hanım nanay vay nanay

Nanay gülüm nanay
Nanay güzelim nanay
Engeller uyanıyor
Hanım nanay oy nanay
Nanay güzelim nanay
Nanay sevdiğim nanay

Çayda Çıra Oyunu ve Türkülerinin doğuşu ile alakalı çeşitli efsaneler yer almaktadır. Bunlardan bazısı şöyledir:

I. Efsanelerden biri;

Elazığ yakınlarındaki bir çayın iki kıyısına yerleşmiş aşiretlerden iki gencin aşkıyla ilgilidir. Sevdalılar geceleri yaktıkları çıralarla işaretleşir, böylece genç erkek kızın yaktığı çıraya doğru yüzüp karşı kıyıya çıkar ve ona kavuşurmuş. Bir gece çayın azgın suları oğlanı sürüklemiş. Kız da sevgilisini çay boyunca aradığı halde bulamayınca kendisini suya atmış. Çayda Çıra Türküsü ve Oyunu da bu sevdayı dile getirmek için ortaya çıkmış. Bu efsane, 1982 yapımı Çayda Çıra Efsanesi Filmi'ne konu olmuştur.

II. Bir diğer efsane,

Elazığ yakınlarındaki Haringit (Harınket) Çayı kıyısında yapılan bir düğünle ilgilidir. Bir köy ağası, oğlunu başka bir köyün ağasının kızıyla evlendirirken kına gecesinde birden ay tutulmuş; karanlıkta kalan konuklar bunu uğursuzluk sayıp kötüye yormuşlar. Oğlanın annesi duruma üzülüp çevredeki bütün mumları toplatmış. Tabaklara dizip yakarak, oyun oynayan kızların ve gelinin ellerine tutuşturmuş; kendisi de aralarına katılmış. Karanlıkta çay kıyısında yanan mumların görüntüsü herkesi coşturmuş; bu coşkuyla türküler söylenmiş, halaylar çekilmiş, eğlence sürmüş. Çayda Çıra da söylenceye göre böyle doğup günümüze kadar ulaşmıştır.

Unutmayalım ki bu kültür değerlerimiz, ancak bizlerin sahip çıkması, yaşatması ve gelecek nesillerimize emanet edilmesiyle yaşar. SAYGILARIMLA…

Bestekâr Doğan Sever'e vefa gecesi…

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Türk musikisi ve edebiyatının Anadolu'daki önemli merkezlerinden biri olan Elazığ, yetiştirdiği değerli bestekâr Doğan Sever'e anlamlı bir geceyle vefa örneği gösterdi.

Fırat Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen programda hem sanatçının hayatını anlatan "Bir Bestedir Hayat / Bestekâr Doğan Sever'in Anılarıyla Elazığ" adlı eserin tanıtımı yapıldı hem de "Doğan Sever'e Saygı Konseri" ile unutulmaz bir müzik ziyafeti sunuldu.

Resmiye Tokgöz tarafından kaleme alınan "Bir Bestedir Hayat, Bestekar Doğan Sever'in Anılarıyla Elazığ" kitabın tanıtım programı düzenlendi. Kitabın Yazarı Resmiye Tokgöz, kitabın yazım sürecinin oldukça titizlikle gerçekleştirildiğini ifade ederek, Doğan Sever'in sadece bir bestekar olmadığını, notalara duygularını işleyen bir gönül insanı olduğunu dile getirerek: "Bu çok büyük bir emek. Bu kitabın yazılması tam 3 yılımı aldı. Kitabın boyutuna baktığınızda çok az bir zaman gibi duruyor ama hepsi bir emek ve nihayetinde bitirdim. Kitap yazmak cesaret istiyormuş onu anladım. Yazarken bir sanatçının yaşamına tanıklık ettim fakat aynı zamanda bir şehrin ruhuyla, geçmişiyle dostluklarıyla ve kaybolmaya yüz tutan değerleriyle de karşılaştım." dedi.

Saygı Konseri

Konserin Düzenlenmesinde Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi, Üniversite Devlet Konservatuarı, Elazığ Devlet Klasik Türk Müziği ve Kürsübaşı Topluluğu, Fırat Üniversitesi Edebiyat Öğrenci Topluluğu, Elazığ Musiki Konservatuarı ve Manas Yayıncılık katkı sağladı. Konser, Elazığ Valiliği, Elazığ Belediyesi ve Fırat Üniversitesi'nin girişimleri ile Nurettin Ardıçoğlu Kültür Merkezi'nde düzenlendi.

Elazığ Musiki Cemiyeti Kurucusu ve Elazığ Devlet Klasik Türk Müziği Korosu Kurucusu Naci Sönmez, Fırat Üniversitesinin 50. Yılını kutladı.

Elazığ Musiki Cemiyeti Kurucusu ve Elazığ Devlet Klasik Türk Müziği Korosu Kurucusu Naci Sönmez: "Benimde 14 sene hizmetinde bulunduğum Fırat Üniversitemizin 50. kuruluş yıl dönümünü ve daha nice yıllara diyerek kutluyoruz." dedi.

Sanatçı, Bestekâr Doğan Sever, kendisi için düzenlenen geceden dolayı büyük mutluluk duyduğunu ifade ederken programa katılan ve emeği geçenlere teşekkür etti.

Sanatçı, Bestekâr Doğan Sever: "Bu güzel gecede sizlerle birlikte olmak benim için tarif edilmez bir sevinç ve Onur kaynağı olmuştur ömrüm boyunca notalara döktüğüm duygularımı eserlerimi bu akşam gerçekleştirdiğiniz bu güzel konserde de taçlandırdınız. Teşriflerinizden dolayı hepinize çok çok teşekkür ediyorum." dedi.

Fırat Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Yılmaz, Fırat Üniversitesi'nin 50. Yılında Bestekâr Doğan Sever için düzenlenen gecenin çok kıymetli olduğunu ifade etti.

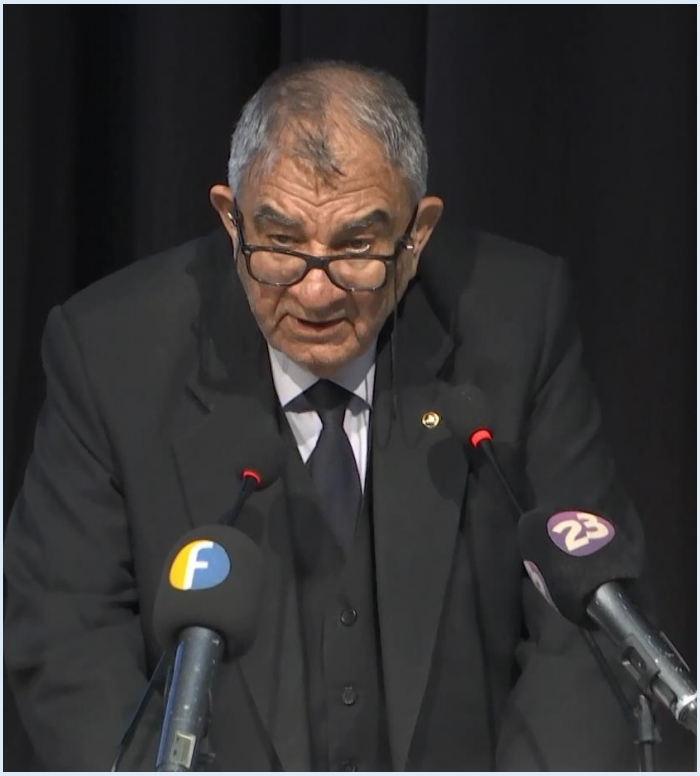
Fırat Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Yılmaz: "Bu güzel akşam da başta çok kıymetli büyüğün ellerinden öpüyorum Naci hocam olmak üzere etkinliğin düzenlenmesinde

emeği geçen bütün sanatçılarımıza Ben de şükranlarımı sunuyorum. Aynı zamanda bu akşam üniversitemizin 50 yıl etkinlikleri kapsamında çok kıymetli Doğan sever hocamızın bestelerini dinledik kendisine sağlıklı ömürler diliyorum bol daha sanata katkılar sunmasının temenni ediyorum.” dedi.

Doğan Sever kimdir?

1942 yılında Elazığ’da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Elazığ’da yaptı. 1963 yılında üniversite öğrenimi için İstanbul’a gitti.

Üsküdar Musiki Cemiyeti ve İleri Türk Musikisi Konservatuvarı Derneği’nden musiki tedris etti. Her iki derneğin konserlerinde ayrıca İstanbul Radyosu programlarında korist olarak görev aldı.
Memuriyet hizmetine öğretmen olarak başladı. 1970 yılında Türk Hava Yolları’na geçti ve 1993 yılında bu kurumdan emekli oldu.
1968 yılında Elazığ’da Naci Sönmez’in başlattığı musiki çalışmalarında aktif rol aldı.
1971’de Elazığ Musiki Cemiyeti’nin kurucu üyeleri arasında bulundu. Derneğin idarî bünyesinde görevlerinin yanında solist ve ud öğretmeni olarak uzun yıllar çalıştı.
1985 yılında kendi kendine ney üflemeyi öğrendi; 1990 yılından itibaren ney öğretmenliği yaptı ve hâlâ bu görevi yürütmektedir.
1993–1998 yılları arasında Kültür Bakanlığı Elazığ Devlet Korosu’nda “Neyzen Misafir Sanatçı” olarak hizmet verdi.
2002–2004 yılları arasında Elazığ Musiki Konservatuvarı Derneği’nin başkanlığını yaptı.
2001 yılında beste çalışmalarına yöneldi. Bu çalışmalarını 8 Mayıs 2007 tarihinde “Notaların Kanatlarında Elazığ” adlı kitapta bir araya getirerek yayınladı. MESAM üyesi olan Doğan Sever evli ve iki çocuk babasıdır.

ÇAKIRBAY yeniden başkan

ÇAYDAÇIRA/ANKARA

Ankara Elazığ Dernekler Birliği Federasyonunun gerçekleştirdiği Olağan Genel Kurul toplantısında Prof. Dr. Haşim Çakırbay Başkan seçildi.

26 Nisan 2025 tarihinde Ankara'da gerçekleşen Olağan Genel Kurul toplantısında Prof. Dr. Haşim Çakırbay Başkanlığı'nda oluşan yeni yönetim listesi şu isimlerden oluştu.

Ankara Elâzığ Dernekler Birliği Federasyonu (ELBİRFED)

Yönetim Kurulu:

1-Haşim ÇAKIRBAY
2-Yasemin AÇIK
3-Abdulbaki TÜRKOĞLU
4-Abdulkadir GÜNGÖREN
5-Mehmet YILMAZ
6-Mahmut Zühtü ÇEVİK
7-Mehmet ERGÜN
8-Süleyman KÜRKLÜOĞLU
9-Süleyman BAYDİLİ
10-Mehmet Feti CEYLAN
11-Sezayi ÇAM
12-Cengiz ERDEM
13-Kenan TEKTEMÜR
14-Ayhan TOSUN
15-Türker EROĞLU
16-Ahmet AYAZ
17-Erdal AÇARLAR
18-Sabri UYANIK
19-Halil ALIŞ
20-Hakan ÇOLAK
21-Servet AKBULUT
22-Ruhi BAYKARA
23-Mehmet Selami YAŞA

Denetim Kurulu:

1-Ömer Sami YAPICI
2-Mehmet Faruk ÜLGEN
3-Mesut DEMİREL

Toplantının ardından yapılan açıklamada, yeni yönetimin ELBİRFED'in amaçlarına ulaşması ve projelerini geliştirmesi için gayret göstereceği vurgulanırken, katılımcılara teşekkür edildi.

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

